

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR !

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzəldir

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 117 (6317) 6 iyul 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

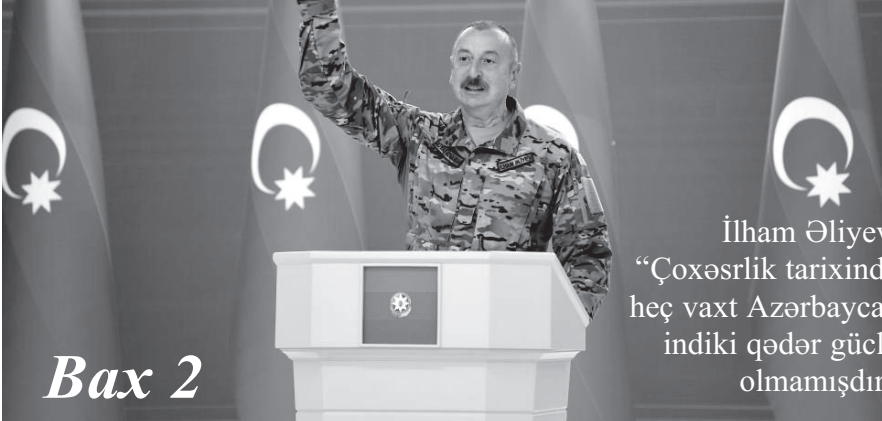
Ordumuzun döyüş qabiliyyətinin gücləndirilməsi üçün mühüm işlər görülür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən 2021-ci ilin 29 iyun - 2 iyul tarixlərində Azərbaycan...

Bax 3

Azərbaycan gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi!

Bax 2

İlham Əliyev: "Çoxəsrlük tarixində heç vaxt Azərbaycan indiki qədər güclü olmamışdır"

Macar jurnalist: "Bakı dağıdılmış regionların bərpası üçün pulunu və qüvvəsini əsirgəməyəcək"

Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş rayonlarına bu günlərdə səfər etmiş macar reportyorlar arasında "Madyar Nemzet" nəşrini təmsil edən David Laslo da vardı. AZƏRTAC xəbər verir ki, Laslo vətəne qayıdıandan sonra həmin səfər müddətində gördüklərinin yekunları barədə material hazırlayıb. Onun ezamiyyətə yola düşməzdən əvvəl...

Bax 4

"Aljazeera" telekanalı Azərbaycanda Ermənistanın basdırdığı minaların qurbanları barədə reportaj yayımlayıb

Nüfuzlu "Aljazeera" telekanalında Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı Azərbaycan ərazilərində basdırdığı minaların qurbanları haqqında reportaj yayımlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, reportajda...

Bax 9

Azərbaycanda nə qədər qızıl ehtiyatı var ?

Bax 11

Erməni terrorunun hədəfində olan azyaşlı uşaqlar

Bax 5

Bu gün Azərbaycan xalqı qalib xalqdır. 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımız ötən ilin...

Otellerin qiyməti niyə bahadır?

"İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, turizm gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsi daxili turizmin payına düşür. Avropa turizminin 80 faizini daxili turizm formalaşdırır. Bu baxımdan Azərbaycanda da daxili turizmin inkişaf etdirilməsi...

Bax 11

Bax 6

Rusiyalı politoloqdan yarızarafat-yarıcıddı... Azərbaycana "çox sağ ol" desinlər

"Sevincli, tox və yedirdilmiş, günəşdən qarılmış, kurort istirahətindən..."

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə yeni yollar çəkilir

77 yaşlı aktrisanın gözəllik sirri nədir?

Bax 12

Tanınmış aktrisa Nebahat Çehre gözəlliyi ilə illərə meydan oxuma sirlərini izah edib. Aktrisa, "Heç..."

Paytaxt sakinləri öz asudə vaxtlarını necə keçirir ?

Bax 10

Ermənistan yəna müharibə istəyirsə...

Bax 14

"Füzuli və Zəngilanın mina xəritələrinin əldə olunması Prezidentin diplomatik uğurudur"

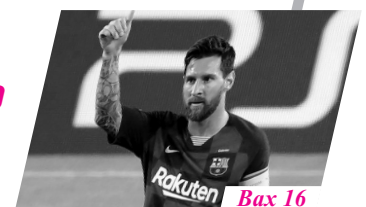
Bax 11

MEDIA və mediamız: nələr dəyişib, nələr dəyişməlidir?

Bax 15

Messi "Barselona" ilə niyə müqavilə bağlamır?

Bax 16

“İkinci Qarabağ müharibəsi bizim şanlı tariximizdir. Bu tarix Azərbaycan xalqının ürəyində əbədi yaşayacaq. Bu, ədalətin təntənəsi idi. Bu, qürurun təntənəsi idi, milli ləyaqətin təntənəsi idi, Azərbaycan xalqının əyilməz ruhunun təntənəsi idi”. Bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev iyunun 26-da Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə “Gülüstan” sarayında Azərbaycan Ordusunun rəhbər və şəxsi heyətinin bir qrupu ilə görüşündə nitq söyləyərkən bildirib. İyirmi birinci yüzilliyin 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusu işğal altında olan ərazilərimizi düşməndən azad etdi və tarixi ədalət bərpa olundu.

Azərbaycan xalqı Ali Baş Komandanın ətrafında bir yumruq olaraq birləşdi və xalq-iqtidar birliyi 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasında əsas şərtlənirici amil oldu. Təbii ki, ölkəmizin son illərdə dinamik inkişafı, silahlı qüvvələrin büdcəsinin artması və ordumuzun güclənməsi nəticəsində Azərbaycan Vətən müharibəsində döyüş meydanında qalib ölkə olduğunu göstərə bildi. Bu gün Azərbaycanın güclü və müasir ordusu vardır. Azərbaycan Ordusu qarşıda duran bütün vəzifələri həll etməyə qadir olan bir ordudur və belə gücə malik nizami ordu işğal altındakı torpaqlarımızı erməni təcavüzkarlarından təmizlədi və üçrəngli bayrağımız yolumuzu gözləyən torpaqlarımızda dalğalandı. Bu gün bir mərkəzdən idarə edilən, vahid komandanlığa tabe olan, müasir hərbi elminin tələblərinə cavab verən Azərbaycan Ordusunun dünyanın qabaqcıl ölkələri sırasında adı çəkilir.

Cənab İlham Əliyevin nitqində qeyd etdiyi kimi, İkinci Qarabağ müharibəsi bizim imkanlarımızı bütün dünyaya göstərdi: “Hətta bu gün mənə verilən məlumata görə, bəzi aparıcı Qərb mətbu orqanlarında, analitik dergilərdə belə bir fikir ortalığa atılıb ki, hətta dünyanın aparıcı ölkəsi bizim qarşımızda olsaydı, onların da bizim qabağımızda heç bir şansı olmayacaqdı. Yəni, bu, onu göstərir ki, bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Mən bunu dəfələrlə deyirdim, hərbiçilərlə görüşlər əsnasında, digər tədbirlərdə deyirdim, bu gün biz elə bir güclü ordu yaratmışıq ki, istənilən vəzifəni icra edə bilərik”.

Bu gün güclü Azərbaycan Ordusunun qələbəsi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıtmasına səbəbdir. 44 günlük Vətən müharibədə dünya bir daha erməni terrorunu, barbarlığını, vəhşiliyini görmüş oldu. Müharibə dövründə ermənilərin mülki, dinc insanları hədəfə alınması, yaşayış yerlərinin dağıdılması dünyanın müxtəlif yerlərindən gəlmiş media nümayəndələri

Azərbaycan gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi!

İlham Əliyev: “Çoxəsrlik tarixində heç vaxt Azərbaycan indiki qədər güclü olmamışdır”

nin diqqətində oldu və yayımlanan reportajlarda ermənilərin törətdikləri hər bir vəhşilik dünyaya nümayiş etdirildi.

“BİZ BÜTÜN GÜCÜMÜZÜ SƏFƏRBƏR EDİB BU MÜHARİBƏDƏ QƏLƏBƏ QAZANARAQ DÜŞMƏNİ TORPAQLARIMIZDAN QOVDUQ”

Əlbəttə ki, xalqın öz Prezidenti ətrafında bir yumruq olaraq birləşməsi tarixi qələbəmizin əldə olunmasına səbəb oldu. Bu, Azərbaycanın siyasi-diplomatik qələbəsidir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan tərəfindən yüksək dəqiqliklə və vaxtında edilən siyasi-diplomatik dəyişlər tariximizə yeni səhifə əlavə etdi. Qələbə tarixini yazdı. “Biz bütün gücümüzü səfərbər edib bu müharibədə Qələbə qazanaraq düşməni torpaqlarımızdan qovduq”, deyən Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, düşməni elə rəzil vəziyyətə qoyduq ki, onlar bizim qabağımızda diz çökdülər, ağ bayraq qaldırdılar və məcbur olub kapitulyasiya aktına imza atdılar. 44 gün ərzində Ermənistan

ordusu məhv edildi, hərbi texnikası məhv edildi, canlı qüvvəsi məhv edildi.

Artıq müharibənin başa çatmasından 7 ay ötür. İşğaldan azad olunan ərazilərdə abadlıq-quruculuq işlərinə start verilib. Bu gün Azərbaycanda yeni bir həyat başlayıb. Ermənilərin xarabalığa çevirdiyi məkanlara yenidən nəfəs gəlir və bu məkanların infrastrukturunu yenidən qurulur, yeni yollar çəkilir. Bildiyimiz kimi, 30 ilə yaxın işğal altında saxlanılan ərazilərimizdə yaşayış məntəqələrinin əksəriyyəti, orada həyat üçün zəruri olan sosial-iqtisadi infrastruktur obyektləri dağıdılmışdır. Tarixi-mədəniyyət və dini abidələrimizə, ətraf mühitə ciddi ziyan vurulmuşdur. Erməni barbarlığının nəticəsi olaraq fərdi və çoxmənzilli yaşayış evləri dağıdılmışdır. Bu ərazilərdə ermənilər tərəfindən aparılan şümləmə əməliyyatı neçə əsrlik tarixi olan ölkənin yeraltı və yerüstü sərvətlərinə qarşı yeridilən siyasi taktikadır. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan dağıdılmış, talan edilmiş məkanları bərpa işinə start verib, habelə dayanıqlı və davamlı iqtisadi fəallığın təmin edilməsinə yönəldilən infrastruktur layihələri reallaşdırır. “Baxın, müharibədən cəmi 7 ay keçib, nə qədər böyük işlər görmüşük” deyən dövlət başçısı diqqətə çəkib ki, bizdə bu hazırlıq olmasaydı, biz bunu edə

bilməzdik: “İndi nə qədər vəsaitin olursa-olsun, əgər sənin texniki imkanın yoxdursa, kadr potensialın yoxdursa, infrastruktur layihələri vaxtında icra edilməyibse, bunların heç yuzdəbirini edə bilməzsən. Amma bu gün misli görünməmiş bərpa işləri aparılır. Nəyin hesabına? Məhz hazırlıq hesabına. Ona görə biz güclü dövlət yaratmışıq, mən son illərdə dəfələrlə demişdim və bax, həyat mənim sözümlü təsdiqlədi ki, bugünkü Azərbaycan bütün tarix boyunca ən qüdrətli Azərbaycandır və çoxəsrlik tarixində heç vaxt Azərbaycan indiki qədər güclü olmamışdır”.

“GÜN GƏLƏCƏK, BİZ ŞUŞADA BAX BU GÖVHƏRƏĞƏ MƏSCİDİNİ BƏRPA EDƏCƏYİK”

Ölkənin hərbi qüdrəti və üstünlüyü 2016-cı ilin aprel döyüşlərində nümayiş etdirildi. Bu hərbi əməliyyatlar ən müasir hərbi texnika ilə təchiz edilmiş Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş əməliyyatlarında real üstünlüyə malik olduğunun nümayişi oldu. Azərbaycan Ordusunun Lələtəpədə, Naxçıvanın Günnüt, Qızılcığaya yüksəkliklərinə sancdığı Azərbaycan bayrağı ordumuzun hansı gücə

sahib olduğunun təzahürüdür. Əlbəttə ki, Prezident İlham Əliyevin son 17 ildə həyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası torpaqlarımızın işğaldan azad olması ilə nəticələndi. “2016-cı ilin Aprel döyüşləri onlara vurulan ciddi zərbə idi”, deyən Cənab Prezident onu da bildirib ki, biz Aprel döyüşlərindən sonra “Böyük Qayıdış”ın ilk təzahürü olan Cocuq Mərcanlı kəndini bərpa etdik: “Cocuq Mərcanlı kəndində Şuşa məscidinin bənzərini inşa edərkən və onu açarkən Mən deyirdim ki, gün gələcək, biz Şuşada bax bu Gövhərəğə məscidini bərpa edəcəyik”. Həmin zaman yetişib. Bu gün Heydər Əliyev Fondu Şuşada Aşağı Gövhər ağa, Yuxarı Gövhər ağa və Saatlı məscidlərinin bərpa-təmir işlərini aparır. Hər üç məscid ölkə əhəmiyyətli tarixi-mədəniyyət abidələri siyahısındadır. Ermənistanın Şuşanı işğalda saxladığı dövrdə bir çox tarixi-mədəni abidələrlə yanaşı, bu məscidlər də vandalizmə məruz qalıb. Yuxarı Gövhər ağa məscidinin interyeri məhv edilib, minarələrinin dekoru zədələndi, örtükləri və s. dağıdılıb. Azərbaycanın iqtisadi gücü, dinamik inkişafı imkan verəcək ki, tezliklə işğaldan azad olunan ərazilərimiz yeni və müasir məkanlara çevrilecək.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Ordumuzun döyüş qabiliyyətinin gücləndirilməsi üçün mühüm işlər görülür

General-polkovnik Məhərrəm Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər edib

General-polkovnik Məhərrəm Əliyev Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılan abidəsinə ziyarət edərək abidənin önünə gül dəstəsi qoymuş, Ulu Öndərin xatirəsini dərin ehtiramla yad etmişdir. Naxçıvan şəhərindəki Hey-

dər Əliyev Muzeyində Ümummilli Liderin heyətini və çoxşaxəli dövletçilik fəaliyyətini əks etdirən eksponatlara baxmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talbovla keçirilmiş görüşdə Muxtar Respublikada daimi dislokasiya olunmuş ordu, birləşmə və hərbi hissələrin maddi-texniki təminatı, şəxsi heyətin peşəkarlığının artırılması, xidməti-döyüş və məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordusu, Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili

Qoşunlarının Əlahiddə Naxçıvan Briqadası və Dövlət Sərhəd Xidmətinin "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyasının, qoşun və birləşmə rəhbərlərinin iştirakı ilə xidməti müşavirə keçirilmiş və məruzələr dinlənilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tələb və tövsiyələrinə uyğun olaraq Silahlı Qüvvələrin döyüş qabiliyyətinin gücləndirilməsi, daha effektiv silah və döyüş texnikaları ilə təminatı, hərbi qurumlar arasında qarşılıqlı əlaqələrin daha da təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq tə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən 2021-ci ilin 29 iyun - 2 iyul tarixlərində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri, general-polkovnik Məhərrəm Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etmişdir.

limlərdə iştirakın təmin olunması, hərbi qulluqçuların hüquqlarının müdafiəsi və sosial-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində qarşıda duran tapşırıqlar diqqətə çatdırılmışdır.

Səfər çərçivəsində hərbi hissələrin şəxsi heyəti ilə görüşlər keçirilmiş, qərargah binalarına, əsgər yataqxanalarına, tibb məntəqələri və digər hərbi obyektlərə, həmçinin bölmələrin silahlanmasında olan zirehli döyüş texnikasına, aviasiya eskadriyasına və hərbi təyinatlı vasitələrə baxış keçirilmişdir. Xidmətdə fərqlənən hərbi qulluqçulara növbəti rütbələr verilmiş və hədiyyələr təqdim olunmuşdur.

Ələt Azad İqtisadi Zonası ölkəmizin iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunda yeni səhifə açır

*YAP İdarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı
Azər Badamovun yap.org.az-a müsahibəsi*

- *Azər müəllim, postmüharibə dövrünün reallıqlarını yaşayırıq. Bugünün əsas çağırışlarından biri yeni əməkdaşlıqlar fonunda iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsidir. Azərbaycanın yeni reallıqlara uyğun olaraq diktdən edən tərəf kimi irəli sürdüyü təşəbbüsləri necə şərh edərdiniz? Zəngəzur dəhlizinin açılması hansı perspektivləri vəd edir?*

- Döyüş meydanında əldə etdiyimiz böyük qələbəmizin davamı olaraq 10 noyabrda imzalanmış üçtərəfli bəyanatla münasibənin bitdiyi elan olunmuşdur. Bizi 30 ilə yaxın daima narahat edən münasibə termini gündəmdən çıxmışdır. Müzəffər Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında ordumuz torpaqlarımızı işğaldan azad etməklə regionda yeni reallıq yaratmışdır. Bu yeni reallıq Zəngəzur dəhlizinin açılmasına, əməkdaşlıq mühitünün inkişaf etdirilməsinə və regionda davamlı sülhün bərqərar olunmasına yol açır. Zəngəzur dəhlizinin açılması regiona yeni əməkdaşlıq formatlarının orataya qoyulmasına imkan verir. Hər şeydən əvvəl Azərbaycan ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvanla quru yolla birləşəcək, həm də Türkiyə ilə birbaşa bağlantımız yaranacaqdır. Qonşu ölkələrimiz olan Rusiya, İran üçün isə iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsinə yeni perspektivlər meydana gəlir. Ermənistan isə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına yalvarmalıdır. Çünki, 30 ilə yaxın qonşulara qarşı ərazi iddiaları və Azərbaycanın torpaqlarının işğal altında saxlanması bu ölkəni dalana çevirmişdir. Azərbaycan Ermənistanı da qonşu ölkələri və Avropa ilə iqtisadi əməkdaşlığını genişləndirmişdir. Ermənistan isə bu illər ərzində iqtisadi və siyasi müstəqilliyini itirmiş, təcrid olunmuş respublikaya çevrilmişdir. Məhz Zəngəzur dəhlizinin açılışı bu ölkəni iqtisadi blokadadan çıxmasına, Rusiya və İranla demir yolu ilə bağlantı yaranmasına imkan verəcəkdir. Ona görə də Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistan üçün hamıdan çox vacibdir. Zəngəzur dəhlizi regionda iqtisadi əməkdaşlığın genişlənməsinə imkan verməsinə yanaşı regionda uzun müddətli sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına da töhfə verəcək.

- *"Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasının davamı olan "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də əsas hədəflərdən biri Böyük Qayıdışın müasir dövrün tələblərinə uyğun bərpa və quruculuq əsasında reallaşdırılmasıdır. Yeniliklər nədən ibarətdir?*

- Ölkəmizin siyasi, iqtisadi

və sosial sahədə uğur qazanmasının təməlinə ölkə başçımızın uzaqgörən siyasəti və gələcəyə hesablanmış inkişaf proqramlarına uyğun hədəflərə çatmağımız dayanmışdır. Azərbaycanın inkişaf proqramları 5 illik və on illik olmaqla müxtəlif hədəfləri özündə əks etdirir. 2004-cü ildən icra olunmağa başlanmış Regionların Sosial İqtisadi İnkişafı Dövlət Proqramlarının sayca 4-cünün icrasına başlamağımız sayəsində Azərbaycanda kəndlə şəhər arasındakı fərq aradan qalxmış, ölkəmiz inkişafda böyük uğurlara imzalar atmışdır. 2020-ci ildə öz icra müddətini başa çatdırmış "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" on illik Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş hədəflər kompleks xarakter almış, ölkəmizi dünyada tügen edən iqtisadi böhranlardan qorunmuş və dünyanın reyting hesablarında öncül yerlərdə sıralanmağımıza imkan vermişdir. İndi isə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" icra olunmaqdadır. Milli prioritetlərdə nəzərdə turulmuş hədəflərdən biri də Böyük Qayıdışın reallaşdırılmasıdır. Torpaqlarımız artıq azaddır. Hal hazırda azad olunmuş ərazilərimizdə təhlükəsizlik tədbirləri görülür və infrastruktur layihələri sürətlə icra olunur. Azad olunmuş şəhər və kəndlərin Baş planları hazırlanıb təsdiq olunur, ağıllı şəhər və ağıllı kənd layihələrin icrasına başlanmışdır. Böyük qayıdışımız daha müasir şəraitdə və möhtəşəm olacaqdır. Milli Prioritetlərdə nəzərdə tutulmuş hədəflər isə həm Böyük Qayıdışımızı təmin edəcək, həm də büvtövlükdə Azərbaycanın sosial iqtisadi inkişafını yeni mərhələyə çıxardacaqdır.

- *Azər müəllim, investisiya axınları hər bir ölkənin iqtisadi inkişafının təmini üçün ən vacib faktorlardan biridir. Bu baxımdan gələcəkdə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin malik olduğu resurslar Azərbaycanın investisiya cəlbediciliyinə hansı əlavələri edəcək?*

- Dünyada investisiyalar uğrunda böyük mübarizə gedir. Ölkələr çalışırlar ki, iqtisadiyyatlarına daha çox xarici investisiyalar cəlb olunsun. Xarici investorlar investisiya qoymaq üçün öl-

kələrdə nəzərdən keçirdikləri bir çox faktorlar var. Bunlar Davos İqtisadi Forumu və Doing Business jurnallarının açıqladığı reyting sıralamaları ilə daha çox əlaqəlidir. Azərbaycan qeyd etdiyim hər iki reyting hesabında dünyada öncül yerlərdə sıralanmışdır. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı stabildir, ölkədə siyasi sabitlik var, ölkə iqtisadiyyatı rəqabətqabiliyyətlidir və biznesin başlanması üçün dövlət əlverişli şərait təklif edir. İşğaldan azad olunmuş ərazilər xarici investorların cəlb ediciliyi baxımından daha əlverişlidir. Bu ərazilər yeraltı və yerüstü sərvətlərlə zəngin olmaqla investisiyaların yatırılması üçün böyük potensiala malikdir. Ölkəmizin biznes fəaliyyətinin qurulması üçün təklif etdiyi şərtlər məqbuldur. Ona görə də düşünürəm ki, işğaldan azad olunmuş ərazilər böyük investisiyaların axacağı məkan olacaqdır.

- *Bu günlərdə təməli qoyulan, Azərbaycanın dünya birliyinə təqdim etdiyi yeni əməkdaşlıq formatı kimi dəyərləndirilən Ələt Azad İqtisadi Zonasının perspektivləri barədə fikirlərinizi bildirmək istərdik...*

- Ələt Azad İqtisadi Zonası ölkəmizin iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunda yeni səhifə açır. Bu ərazi xüsusi qanunlarla idarə olunduğundan investisiyaların cəlb ediciliyi baxımından daha əlverişli olacaqdır. Ələt Azad İqtisadi Zonasında infrastruktur dövlət dəstəyi ilə qurulur. Bakı Beynəlxalq Ticarət Limanının bu ərazidə yerləşməsi və beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin kəşidyi yerdə inşa olunması Ələt Azad İqtisadi Zonasının əhəmiyyətini daha da artırır. Ələt Azad İqtisadi Zonasının sərmayə qoyacaq investorlar üçün gəlir gətirəcəyi məkan olmasıyla yanaşı ölkəmiz üçün də böyük əhəmiyyəti olacaqdır. İlk növbədə beynəlxalq müasir idarəetmə təcrübəsinə uyğun əlavə dəyər gətirəcək müasir istehsal sahələri qurulacaqdır. Bu ərazidə fəaliyyət göstərəcək şirkətlərlə ölkəmizin şirkətlərinin əməkdaşlığı genişlənəcək və iqtisadiyyatımızın dinamik inkişafına töhfə verəcək. Həm də bu ərazidə ixrac yönümlü müasir standartlara cavab verən mallar istehsal olunacaq. Bu ərazi ölkəmizin dövlət büdcəsi gəlirlərinin artmasına töhfə verəcəkdir. Həm də bu ərazidə çoxlu sayda müasir müəssisələrin fəaliyyət göstərəcəyinə diqqət yetirək, 10 mindən çox yeni iş yerlərinin yaranacağı haqqında özümüzdə fikir formalaşdırma bilirik və bu da ölkədə işsizliyi azalmasına bir töhfə olacaqdır. Ümumiyyətlə Ələt Azad İqtisadi Zonasının istifadəyə verilməsi ölkəmizin iqtisadiyyatını neft sektorundan asılılığının azaldacağını və qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirəcəyini düşünürəm.

Macar jurnalist: "Bakı dağıdılmış regionların bərpası üçün pulunu və qüvvəsini əsirgəməyəcək"

Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş rayonlarına bu günlərdə səfər etmiş macar reportyorlar arasında "Madyar Nemzet" nəşrini təmsil edən David Laslo da vardı. AZƏRTAC xəbər verir ki, Laslo vətəne qayıdandan sonra həmin səfər müddətində gördüklərinin yekunları barədə material hazırlayıb. Onun eza-miyyətə yola düşməzdən əvvəl hazırlayacağına söz verdiyi silsilə məqalələrdən birincisi "Minalanmış sahədə ehtiyatlı olun!" adlanır.

Müəllif bu məqaləsində yazır ki, Azərbaycanın hərbi qələbəsi Bakının Qarabağda atdığı addımların yalnız birincisidir. 44 günlük müharibə nəticəsində erməni hərbiçilər qaçıblar, lakin azərbaycanlı qaçqınları öz evlərinə qayıtmalarına hələ icazə verilməyib. Onların əcdadlarının yaşadığı torpaq ölümcül təhlükəlidir: piyadalar əleyhinə və tank əleyhinə minalar, fuqaslar, partlamamış mərmilər və raketlər... Ən təqribi hesablamalara görə Qarabağda yüz minlərlə belə "müharibə suvenirləri" var.

David Laslo ilə söhbətində obivatelin bütün Hollivud təsəvvürlərini alt-üst edən azərbaycanlı istehkamçı deyib: "Burada hər şey kinodakından fərqlidir! Burada əsgəri ölümcül dərəcədə qorxuya salan şaqıltı yoxdur. Ətrafda güllələr vuyldayanda irəli qaçmaq lazımdır. Tullanan "qurbağa" çox təhlükəli minalardır. Yarpaqların altında, yerin səthinə yaxın basdırılan bu minalar işə düşəndə şaquli istiqamətdə yuxarıya "tullanır", mərmilər mümkün qədər çox əraziyə ziyan vurur".

Keçən ilin payızında Azərbaycan erməni hərbiçiləri tərəfindən əldə saxlanılan Qarabağın bəzi regionlarını döyüşə-döyüşə geri alanda hücum keçən əsgərlər üçün ən böyük problemlərdən biri hər yerdə rast gələn minalar idi. Bu minaların bəziləri 1988-1994-cü illərdə baş vermiş birinci müharibə dövrünə aiddir, onilliklər boyu davam etmiş amanabənd atəşkəs dövründə isə minlərlə yeni mina qoyulub. Ötən ilin noyabr ayında Ermənistanın kapitulyasiyasından sonra atəş səsleri kəsilib, lakin minalar əvvəlki kimi yenə də ölüm təhlükəsi mənbəyidir. İyun ayının əvvəlində iki azərbaycanlı jurnalist və bir nəfər yerli məmur həlak olub. Onların avtomobili tank əleyhinə minaya düşüb. İnformasiya agentliklərinin məlumatına görə atəşkəs anından bu günə qədər mina partlayışları nəticəsində 20 nəfər mülki şəxs və 7 əsgər həlak olub, 86 əsgər və 29 mülki şəxs yaralanıb.

Reportyor yazır: "Mən müharibə və ölüm səslerini eşitmişəm. İstehkamçılar topladıqları 30 minə bir dəfəyə məhv edirdilər. Qulaqbətirici, lakin qısa detonasiya nəticəsində alov və tüstü sütunu 8-10 metr hündürlüyə qalxır". Lakin partlayıcı qurğuların heç də hamısı məhv edilmir.

Minatəmizləmə işlərinin rəhbərlərindən biri Davidə izahat verərək deyib: "Bu xəritələrdə şaxtanın yerləşdiyi ərazi sarı rənglə qeyd edilir. Göy rəng bizim istehkamçının işə başladığı yeri, qara rəng - itin olduğu yeri, ağ rəng isə - təhlükəsiz sahəni göstərir".

Ensiz çıxırın ətrafında qırmızı payalar, hündür otluqda bir neçə sarı paya görünür. Bir qədər yuxarıda, yol kənarındakı sahədə minalar döyüş nizamı şəklində düzülüb. Lövhələrdə xəbərdarlıq edilir: "Minalanmış sahədə ehtiyatlı olun!"

Əvvəlcə infrastruktur - yollar və insan məskənləri təmizlənilir. İstehkamçılar onların sərəncamında olan bütün vasitələrdən - xüsusi təlim keçmiş itlərdən, metalaxtaran qurğulardan və Britaniyada istehsal edilmiş "Aardvark" zirehli maşınlarından istifadə edirlər. Bu maşın ağır zəncirlərlə qarşısındakı torpağı eşir. İş ləng gedir. Balaca bir səhv insanın həyatı bahasına başa gələ bilər. Minatəmizləmə işinin nə vaxt başa çatacağını heç kəs bilmir. Azərbaycan Ermənistanın minalanmış sahələrin xəritələrini gözləyir. İyun ayında erməni əsilli 15 hərbi əsir təhvil verilərək bunun müqabilində bir neçə xəritə alınıb, lakin hətta Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan da etiraf edib ki, bunlar xəritələrin yalnız kiçik bir hissəsidir. Xəritələr olmasa ərazilərin təmizlənməsinə uzun illər gedəcək. Axı minalanmış ərazilərin sahəsi bir neçə min kvadratkilometrdir.

Jurnalist dost Macarıstanın Azərbaycana kömək əlini uzatması barədə də yazır. Bu ölkənin hökuməti 25.000 avro məbləğində yardım ayırır. Həmin grant Azərbaycan Milli Minatəmizləmə Agentliyinə (ANAMA) ödənilib. Bu da məlumdur ki, 2021-ci il martın 10-da Macarıstanın xarici işlər və ticarət naziri Peter Siyyar-tonun Bakıya işçi səfəri çərçivəsində Macarıstan və Azərbaycan biznesmenlərinin görüşü keçirilib. Həmin görüşdə Qarabağın bərpasında Macarıstanın iştirakı məsələsi müzakirə edilib. Macar şirkətləri baza infrastrukturunun yaradılması üçün zəruri sahələri təmsil edir. Bərpa məsələlərinə dair həm hökumət səviyyəsində, həm də potensial korporativ tərəfdaşlar arasında təmaslar davam edir.

Lakin Qarabağ hələlik tam təmizlənməyib, buna görə də bərpa işləri və qaçqınların doğma yurdlarına qayıtması arzu edilən sürətlə başlanmalıdır. Azərbaycanlıların böyük əksəriyyəti azad edilmiş əraziləri hələ görməyib, çünki təhlükəsizlik mülahizələrinə əsasən bu ərazilər bağlıdır. Oraya getmək üçün xüsusi buraxılış sənədi tələb olunur.

Jurnalist Ünsal İbrahimli ad-soyadlı qaçqınla görüşüb. Ünsal deyib: "Mən burada doğulmuşam, dağın etəyində yerləşən bu məktəbdə oxumuşam. Yadımdadır, orta məktəbi bitirib universitetə daxil olmağa hazırlaşırıdım, elə bu vaxt erməni təcavüzü başladı. Biz evlərimizi itirdik və qaçmağa məcbur olduq. Qubadlı rayonunda bir şəhər və 94 kənd var idi. Biz hər şeyi, evlərimizi, mebeli, ev heyvanlarını qoyub getdik. İnsanlar təkə paltarlarını götürüb qaçırıdılar.

Mənim əcdadlarımın azı altı nəsil burada yaşayıb. Təəssüf ki, qohumlarımın əksəriyyəti bu torpaqların azad edildiyi günə qədər yaşamadılar. Mən bu torpağı ilk dəfə görəndə hönkürüb ağladım".

Ermənilər azərbaycanlıları bu ərazidən qovandan sonra özləri burada məskunlaşa bilməyiblər. Onlar onilliklər ərzində Cəbrayıl, Füzuli və Ağdamda daşı daş üstə qoymayıblar. Ərazilərdə taktiki müşahidə aparmaq məqsədilə meşələr tamam qırılıb. Torpaqlar əkilib becərilməyib, tarlaların yerini alağ basıb, məscidlər dağıdılıb, bəzi məscidlərdə isə ermənilər donuz saxlayıblar. Müəllif sonda yazır ki, kabusa çevrilmiş şəhərləri bərpa etmək praktiki olaraq qeyri-mümkündür. Hər şeyi sıfırdan başlamaq lazım gələcək.

Bu gün Azərbaycan xalqı qalib xalqdır. 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımız ötən ilin sentyabrın 27-də Ermənistan ordusunun təxribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişmiqyaslı Vətən müharibəsində işğaldan azad olundu. Hər qarışına qan axıdılan müqəddəs torpaqlarımız azad nəfəs alır. Hər il arzu olaraq torpaqlarımıza getməyi diləyirdiksə, bu gün artıq arzular reallığa qovuşub. Amma Zəfər sevincimizi yaşaya-yaşaya illərlə ermənilər tərəfindən törədilən terrorların, təcavüzün ağrılarını yaşayırıq. Dağıdılan şəhər və kəndlərimiz, viran qoyulan abidələrimiz, canın bu torpağa fəda edən şəhidlərimiz, günahsız insanlar... Hər bir insanın taleyi dastandır və mücadilə dolu torpaq sevgisindən yoxrulub. Tökülən qanlar bu torpağı suvarıb, ona nəfəs verib.

44 günlük Vətən müharibəsində biz erməninin vəhşi simasını bir daha görmüş olduq. 30 ilə yaxın bir zamanda beynəlxalq hüququn tələb və təkidlərinə məhəl qoymayan beynəlxalq konvensiyalara zidd topladığı silahlarla 44 günlük müharibədə Gəncə, Tərtər, Mingəçevir kimi yerlərdə mülki əhalinin kompakt yaşadığı ərazilərə raket zərbələri endirməsi Ermənistan hökumətinin təcavüzkar, terrorçu simasında xəbər vermirmi? Qocaya, cavana, uşağa qıyan erməni müharibə qanunlarını belə pozaraq çirkin niyyətləri ilə tarixən nəyə xidmət etdiklərini bir daha göstərdi. Döyüş meydanında sarsıdıcı məğlubiyyətə uğrayan Ermənistanın cəbhə xəttindən uzaqda yerləşən yaşayış məntəqələrini və mülki obyektləri hədəfə alması dünyanın, dünya KİV-lərinin döyüş meydanında iştirak etdiyi bir zamanda baş verirdi. Bütün olayları dəqiqliklə işıqlandıran KİV-lər Azərbaycanın haqlı mövqeyinə göz yuma bilmirdilər. Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən terror aktları və müharibə cinayətlərinə etinasızlıq göstərilmədi. Vicdanla öz vəzifə borclarını yerinə yetirənlər Azərbaycanın təmas xəttindən uzaqda yerləşən şəhərlərini raket atəşə tutmasını, nəticədə çox sayda mülki şəxsin həyatının itirilməsinin şahidinə çevrildilər. Gəncədə yaşanan matəm məgər erməni təcavüzkarlığının üzü deyildimi? Kim idi bunları törədən? İnsanlarda onların əməllərinə qarşı yaranan qəzəb və nifrət yaddaşlardan silinirmi? Bu tarixdir: erməninin terrorçuluq əməllərinin izi və tarixi.

Gəncədə törədilən terror aktı daş yaddaşımıza həkk olunub. Gecə insanların evlərində yatdığı zaman raket atəşi nəticəsində dağılan yaşayış massivi və raket zərbəsindən məhv olmuş məhəllədə dağılan evlərin qalıqları hər zaman kino lent kimi göz önündən keçir. Qanlı gecədə sakinlərin həyatını itirməsi, erməni terrorizmlərinin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri cinayətlər sənədlərin dili ilə hər zaman danışacaq. Yatmış insanlara qarşı iyirmi birinci yüzillikdə törədilən terror insanlıq əleyhinə olan cinayətdir. Lənətlənmiş erməni əməllərinin izi Azərbaycan tarixinin hər səhifəsindən görünür. Bunu silmək, yox etmək qeyri-mümkündür. Erməni silahlı bölmələrinin oktyabrın 17-də gecə saatlarında Gəncə şəhərini raket atəşinə tutması nəticəsində Şahnəzərovlar ailəsinin yaşadığı faciə yaddan çıxarmı? Dağıntılar altından ailənin yalnız bir üzvü - 2017-ci il təvəllüdü Xədicə Şahnəzərova sağ çıxarıldı. Azyaşlı qızın atası Röyal, anası Züleyxa və yaşayırmlıq bacısı Məryəm isə erməni terrorunun qurbanları oldu. Dünya, insanlıq bu faciəni necə qəbul edə bilər? Azyaşlıya qıyan, onu yetim qoyan, insanları şikəst, kor edən, əlil edən, bir ailənin faciəsini qatili

Erməni terrorunun hədəfində olan azyaşlı uşaqlar

2 yaşlı Zəhra Quliyevanın faciəvi ölümündən 4 il ötdü

olan erməni. O erməni ki, düz dörd il əvvəl 2017-ci ilin iyul ayının 4-də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində məskunlaşan mülki əhalinin yaşadığı yaşayış məntəqələrinin və mülki obyektlərinin qəsdən 80 və 102 millimetrik minaatanlardan və dəzgahlı qumbaraatanlardan atəşə tutdu.

ERMƏNİSTAN SILAHLI QÜVVƏLƏRİ TƏRƏFİNDƏN TÖRƏDİLƏN NÖVBƏTİ VANDALİZM AKTI - 2 YAŞLI QIZIN FACİƏSİ

Bu Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən daha bir çirkin siyasətin nümunəsi oldu. Nəticədə, 1967-ci il təvəllüdü yaşlı qadın Allahverdiyeva Sahibə və onun 2 yaşlı qız nəvəsi Quliyeva Zəhra həlak oldular, digər mülki şəxs - 1965-ci il təvəllüdü qadın Quliyeva Səlminaz ağır yaralandı və mülki obyektlər dağıldı. Təbii ki, mülki şəxslərin münafiqşələrdə hədəfə alınması qəbul edilmezdir. 2 yaşlı azərbaycanlı Zəhra Quliyevanın cəbhə xəttində Ermənistanın işğalçı qüvvələri tərəfindən qətlə yetirilməsi dözülməz idi. Bu, bir daha Ermənistan ordusu tərəfindən Azərbaycan ərazilərində törədilən təcavüz və təxribat faktlarını, onların iyrenci siyasətini ortaya qoymuş oldu. Bu Er-

mənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən növbəti vandalizm aktıdır. Bu hadisənin təmas xəttinin beş kilometrliyində baş verdiyi, qanlı cinayətin müharibə qaydalarının pozulması ilə törədilən mülki əhalinin qətlə aktı olduğu, hədəfə alınan Alxanlı kəndinin təmas xəttindəki hərbi mövqələrdən uzaq məsafədə yerləşməsinin düşmən qüvvələrinin mülki obyektinə məqsədyönlü şəkildə seçməsi sübut edildi. Bütün bunlar dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı və dünyanın gözü qarşısında ermənilərin təcavüzkar siyasəti bir daha ifşa edildi.

ERMƏNİSTAN RƏHBƏRLİYİ BÜTÜN HƏRBI CİNAYƏTLƏRƏ GÖRƏ CAVAB VERƏCƏK

1994-cü ildə atəşkəs rejiminin elan olunmasına baxmayaraq, ermənilər Vətən müharibəsinə qədər 30-dan artıq azərbaycanlı uşaq erməni terrorunun qurbanı oldu. Onlardan 13-ü həlak olub, 19-u isə yaralanıb. 2 yaşlı Zəhra Quliyeva da erməni vandalizminin qurbanına çevrildi. Bu, nə insanlığa, nə də beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilən hüquqi normalara sığır. İnsan hüquqları sahəsində mövcud beynəlxalq sənədlərə məhəl qoymayan Ermənistan müharibə zamanı mülki əhalinin qorunması haqqında

1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə Konvensiyasının, BMT-nin Uşaq Hüquqları haqqında Konvensiyasının və digər sənədlərin müddəalarını kobud şəkildə pozub. Ermənilərin tarixən kim olduqları dünyaya sübut edilib. Axı, Azərbaycana gələn səyyahların, böyük yazıçıların, tarixçilərin onlarla bağlı yazdıqları sözləri unutmamışıq. Qəbirləri dağıdan, şumlayan, məsciddə donuz saxlayan vəhşidən nə gözləmək olar? Beynəlxalq tribunallardan onların əməllərinə qarşı hökm oxunmalıdır. Humanizm prinsipinə hörmətsizlik edən, beynəlxalq hüquq normalarını, qanunvericiliyi kobud şəkildə pozan Ermənistan rəhbərliyi bütün hərbi cinayətlərə görə cavab verməlidir.

Artıq Azərbaycanın haqlı mövqeyi müdafiə olunur. Azərbaycan xalqı isə istənilən vəziyyətdə əyilməz olduğunu göstərərək, vətən sevgisini hər şeydən uca tutdu. Vətən müharibəsində Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında bir yumruq olaraq birləşdi və bu gün də belədir. Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində uğurlu döyüş əməliyyatı apardı. Dünyanı təəccübləndirən, hər tarixdə yeni səhifə olan müharibədə QALIB oldu. 30 illik bir həsrətə son qoyuldu və tarixi torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Xalqımız üçün geniş yollar açıldı.

Zümrüd BAYRAMOVA

Vüqar Rəhimzadə: “Ermənistan rəhbərləri başa düşməlidirlər ki,...”

“Ağdamdan sonra Füzuli və Zəngilan rayonlarının əraziləri üzrə mina xəritələrinin əldə edilməsi dövlətimizin başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diplomatik məharətinin növbəti əyani təzahürü, Azərbaycan diplomatiyasının daha bir uğurudur.

Ermənistan işğal dövründə Füzuli və Zəngilan rayonlarında basdırdığı tank və piyada əleyhinə təqribən 92 min minaya dair xəritələri iyulun 3-də Rusiya Federasiyasının təşəbbüsü ilə Azərbaycan tərəfinə təqdim edib. Bundan əvvəl isə iyunun 12-də Ağdam rayonu üzrə tank və piyada əleyhinə 97 min minanı özündə əks etdirən xəritələr Azərbaycan tərəfinə verilməmişdi. 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində ərazi bütövlüyünü bərpa edən, beynəlxalq hüququn və ədalətin mövcudluğunu Ermənistanla, 30 ilə yaxın dövrdə ona havadarlıq edib imitasiya naminə danışıqların aparılmasına, işğalçı ölkəyə vaxt qazandırmamağa dəstək olan dövlətlərə sübut edən Azərbaycan hər bir məsələni bu prinsiplər əsasında, eyni zamanda, əldə olunan razılaşmalara uyğun həll etməkdə ısrarlı olduğunu atdığı qətiyyətli addımları ilə təsdiqləyir. Ölkələrarası münasibətlərdə güc və beynəlxalq hüquq əsas amil olduğunu nəzərə alan dövlətimiz bütün sahələr üzrə güclənir, həmçinin 30 ildən artıq davam edən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixə qovuşmasından sonra başlanan bərpa və quruculuq işlərinin sürətini artırmaq üçün beynəlxalq hüquq çərçivəsində bu ərazilərin mina xəritələrini Ermənistandan tələb edir. Azərbaycan dövləti hər fürsətdə 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində ağır məğlubiyyətə uğramış işğalçı Ermənistanı və onun havadarlarına ısrarla xatırladır ki, 10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli Bəyanatında da bu tələblər öz əksini

tapıb. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlerinden biri, həmçinin üçtərəfli Bəyanatı imzalayan tərəf kimi Rusiyanın təşəbbüsü ilə mina xəritələrinin Azərbaycana verilməsi Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin hazırkı inkişaf səviyyəsini, regionda davamlı sülhün, təhlükəsizliyin təmin edilməsində birgə səylərini də nümayiş etdirir. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında “iki sahil” qəzetinin baş redaktoru, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə deyib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, mina xəritələrinin əldə edilməsi on minlərlə vətəndaşımızın, o cümlədən minatəmizləyənlərin həyatını təhlükədən xilas edəcək və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən əsas qoyulan tikinti və yenidənqurma layihələrinin həyata keçirilməsini, məcburi köçkünlərin qayıdışı prosesini sürətləndirəcək: “Məlumdur ki, Ağdamdan sonra ən böyük infrastruktur layihələrinin həyata keçirildiyi bölgə Füzuli rayonudur. Eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bütün yol-nəqliyyat infrastrukturunun mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən bu rayondan keçdiyi də məlum həqiqətdir. Bu baxımdan Zəngilan rayonunun ərazisinin də minalardan təmizlənməsi böyük strateji əhəmiyyət kəsb edir. Unutmaq olmas ki, “ağıllı kənd” layihəsi ilk olaraq Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində icra ediləcək. Layihə üzrə kənddə ilkin olaraq 200 evin tikilməsi nəzərdə tutulur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev “ağıllı kənd”

layihəsinə start verilməsini Qarabağa Böyük Qayıdışın başlanması kimi dəyərləndirir. Bu baxımdan şübhə yoxdur ki, Zəngilan rayonunun mina xəritəsinin verilməsi “ağıllı kənd” layihəsinin əhatə dairəsini genişləndirəcək”.

Baş redaktor mina xəritələrinin Azərbaycana verilməsinin ölkəmiz üçün iqtisadi əhəmiyyətini də xüsusi qeyd edib: “Bu xəritələrin əldə edilməsi ölkəmizə böyük məbləğdə vəsaitə qənaət etməyə, həmin vəsaiti digər iqtisadi layihələrə yönəltməyə imkan verəcək. Minaların axtarılması, yerinin müəyyən edilməsi və zərərsizləşdirilməsi prosesi təhlükəli olmaqla yanaşı, böyük maliyyə vəsaiti tələb edən prosesdir. Bunun üçün müəyyən texnika, ixtisaslı kadrlar, çoxsaylı mütəxəssislər lazımdır. Azərbaycanın qarşıya qoyduğu əsas hədəflərə nail olmaq üçün bütün imkanları mövcuddur. Dayanıqlı iqtisadi inkişaf maliyyə imkanlarının artmasını təmin edir. Bu baxımdan işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin mina xəritələrinin əldə edilməsi maliyyə itkilərinin qarşısını almaqla yanaşı, digər mühüm layihələrin icrasına da dəstək olacaq”.

V.Rəhimzadə bir daha diqqətə çatdırıb ki, möhtərəm Prezidentimizin vurğuladığı kimi, istədiyimizə nail olmuşuq və yeni dövr - quruculuq, torpaqlarımızın bərpası dövrü başlayıb: “44 günlük Vətən müharibəsi Ermənistan üçün dərs olmalıdır. Nəhayət, Ermənistan rəhbərləri başa düşməlidirlər ki, Azərbaycana qarşı zaman-zaman davam edən düşmənçilik siyasətləri onlara çox baha başa gəldi. Bu düşmənçilik, Azərbaycan xalqına nifrət onları çıxılmaz labirintə saldı və son nəticədə haqq-ədalət öz yerini tapdı. Artıq Ermənistan dərk edir ki, regionda yaranmış yeni reallıqlarla barışmadan, gələcəyə baxmaqdan, mövcud imkanlardan bəhrələnməyə düşdüğü ağır vəziyyətdən xilasını təmin etməkdən başqa yolu yoxdur”.

MƏTLƏB

Metlebsalahov@mail.ru

Telefon “xəstəliyi” bizi necə övlad qatiline çevirir?

Bu yazını yazmaq həqiqətən çox çətinidir. Çünki bu tipli yazılarda nədən başlayıb nədə bitirməyi, oxucuya çatdırmaq istədiyiniz əsas məqamları gözəndən qaçırmamağı, övlad sahibi olub, amma valideyn olmağa bacarmayanları “topa tutmağı” ilk əvvəl gözə alırsan. Bu məsələdə heç bir “malalamaq”, üstüörtülü bir tərzdə “üstündən ötüb keçmək” mümkün olmayan işdir.

Çünki səhlənkarlıq, sosial şəbəkə və telefon manyaklığı ucbatından əsl övlad qatiline çevrilənləri yumşaq yazı ilə “şillələmək” özü elə böyük bir günahdır, lap pis günah. Artıq son bir ayda neçə azyaşlı, məhz öz doğma ata-anasının səhlənkarlığı ucbatından bu işıqlı həyata vida etdi. Gül üzülü, günahsız mələklər bütün günü və gecəni sosial şəbəkələrdə eşələnən ata-analarının diqqətsizliyi ucbatından məzarlıq yolunu tutdular.

Valideyn olmaq, ata-ana şirinliyini dadmaq, Allahın insana gözəl hədiyyəsi sayılan övlad sahibi olmaq xalqımızın yaxın keçmişində böyük qiymət verdiyi mənəvi dəyərlərdən sayılırdı. “Yaxın keçmiş” ona görə deyirəm ki, bir çox minillik ənənələrimiz kimi, əsl valideyn olmaq, övladlarını göz bəbəyi kimi qorumaq, onları yaşadığın cəmiyyətə, nəslinə-kökünə layiq böyüdüb tərbiyələndirmək, layiqli insan kimi yetişdirmək ənənəsi də belə görünür ki, elə keçmişdə qalıb artıq. İndi məsuliyyətli, diqqət və nəzakətini övladının üstündən bir an da əsirgəməyən ata-ana tapmaq da elə qaranlıqda iynə axtarmaq kimi bir şeydir. Əlahəzrət həqiqət budur, vəssalam!

Heç kim etiraz etməsin, indi əksər valideynlər uşaqları taleyin ümidinə buraxıb, özləri də sosial şəbəkələrdə “külüng vururlar”. Bu sosial şəbəkə “heyranlığı” ucbatından itirilən təkə övladlar olmur, həm də böyük bir xalqın gələcəyi itirilir göz görə-görə. Bir çoxu məsələnin bu tərəfinin fərqi deyil hələ ki. Amma nəzərətsiz, xaoslu şəkildə hər gün boy atan belə nəsil, gec-tez böyük bəlaya çevriləcək cəmiyyət üçün. Xulqı, dinsiz-imansız, “qoluboy” gədə-güdəsi, bakirəsiz qızları, ar-namusu ələ salan mənəviyyət yoxsulları yaxın beş-on ildə lap at çapacaq bu ölkədə. Demədi demə ha, necə ki, on-onbeş il əvvəl indiki naqışlıqları ağıla belə gətirə bilmirdin, amma indi başına gəlir, eləcə də bu cür təhlükəli və bir xalqın sonunu gətirən zərəri insan toplumu sarmaşığı kimi cəmiyyəti başına götürüb gedəcək.

İstər ata olsun, istər ana, valideynlərin çoxu uşaqlarının gündəlik həyatından, kiminlə dostluq edib harda dolaşdıqlarından, hansı təsirlər altında böyüdülərindən çox vaxt xəbərsiz olurlar. Nədən? - çünki... çünki valideynlərin özləri də səhər işə gedəndən başlayaraq, yol boyu, iş yerində və axşam evə dönəndə bütün günü artıq insan övladı üçün ölümcül bəlaya çevrilən mobil telefonlarda eşələnirlər. Hətta evə gəlib bir tike çörək yeməmiş belə, yəni mobil telefonlara sarılır insanlar. Mobil telefon insanı ailəsindən, övladından didərgin salır sanki evində yaşaya-yasaya.

Mobil telefonlar və sosial şəbəkələr indi narkotikadan daha dəhşətli ölüm saçır insan övladı üçün. Bu, elə bir asılılıqdır ki, artıq insan övladı üçün əsl faciə şəklində alıb. Diqqət edin: indi evlərdə bir-iki yaşlı uşağı mobil telefonla “sakitleşdirirlər”, 60-70 yaşlı itiyarlar “tik-tok”, vətəndaşda ən son paylaşımını bir an da gözəndən qaçırmırlar. Sanki “məmə yeyəndən-pəpə yeyənə kimi” hamı internet və mobil telefon əsirinə çevrilir. İllərdir ata-anasına sarılmayanlar, dərd-sərini ailədə bölüşməyənlər mobil telefonda “rahatlıq” tapır, dərdini ata-ana əvəzinə bu qurğularla bölüşürlər. Demək cəmiyyət bütövlükdə yeni texnologiyaların, mobil telefon və sosial şəbəkə hərsiliyinin qurbanına çevrilir getdikcə. Bunun müasirliklə, yeniliklərə “ac olmaqla” heç bir əlaqəsi belə yoxdur. Bunun bir adı var: MƏSULİYYƏTSİZLİK, vəssalam!

Öz övladının, ailəsinin taleyinə biganəçiliyinin heç bir haqq qazandıracaq tərəfi yoxdur. Azərbaycan cəmiyyəti hazırda bir yaşdan başlamış altmış-yetmiş yaşa qədər telefon və sosial şəbəkə asılılığının qurbanına çevrilib. Fakt budur, faciə burdadır.

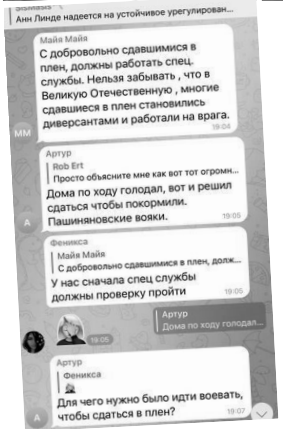
Diqqət edin: Son bir neçə ay ərzində azyaşlı və yeniyetmə ölümləri pik həddə çatıb. Azyaşlıların valideyn ehtiyatsızlığından qəzalarda can verməsi, yeniyetmələrin isə yenə də valideyn məsuliyyətsizliyinə görə sosial şəbəkələrdə aldığı psixoloji zərbə üzündən məzara yollanması adı hal alıb artıq. Diqqət etdinizmi: Hər iki halda valideyn məsuliyyətsizliyi!

Kür qırağında atanın məsuliyyətsizliyi ucbatından üç azyaşlı uşaq çayda boğulub ölür, ananın başı telefona qarışdığı üçün yolda-izdə uşaq maşın altında qalıb elə körpəlikdəcə şikəst olur, ya da məzara yollanır, yenə valideyn nəzakətliyindən yeniyetmə uşaqlar maruz qaldıqları psixoloji təsir ucbatından çıxıb hündürmərtəbəli evdən özünü aşağı atır, ya da boğazına ip keçirib özünü asır. Artıq cəmiyyət əsl mənada fəlakətin bir addımında deyil, artıq fəlakətin lap dibindədir. Çarə nədir?-təkə bir yol var: artıq valideyn kimi məsuliyyətini dərk etmək, elliklə bizi gözələnən faciəni dərk etmək və nəhayət ki... telefon “manyaklığına”, sosial şəbəkə “xəstəliyinə” son qoymaq. Bu, çətin deyil, həm də yeganə yoldur. Sabah artıq gec olacaq, necə ki, elə indinin özündə gədir. Çünki sabah ellikcə başımızı tutunca, gələn indidən özümüzü silkeleyib özümüzə qayıdaq...

Rusiyalı politoloqdan yarızarafat-yarıcıddi...

Azərbaycana “çox sağ ol” desinlər

İqor Korotçenko: “Əsası budur ki, onlar bundan sonra bütöv hərbi birləşmələri ilə, kütləviliklə əsir düşməsinlər”

“Sevincli, tox və yedirdilmiş, günəşdən qaralmış, kurort istirahətindən sonra sağlamlıq əldə etmiş kimi görünən erməni hərbciləri Azərbaycan əsirliyindən geri döndülər. Onlara yalnız humanistcəsinə deyil, sadəcə, çox yaxşı davranıblar”. SİA xəbər verir ki, bunu Rusiya politoloqu və konfliktoloqu, “Milli Müdafiə” jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko özünün telegram səhifəsində yazıb.

Erməni əsirlərinin ölkələrinə təhvil verdildikləri kadrlarına münasibət bildiren Korotçenko əsrarəngiz zarafatından da geri qalmayıb və qeyd edib ki, bundan sonra bir çox erməni əsgəri Ermənistan silahlı qüvvələrinin kasıb təminatı və ağır xidmət şərtləri ilə müqayisədə Azərbaycan əsirliyinin, əslində, heç də pis olmadığını düşünəcəklər.

Erməni ictimai rəyi onların Azərbaycandan “boynu yoğunlaşmış kəl” kimi geri qaytarılmalarından təəccüb etdiklərini gizlətmir

SİTAT: “Qoy bu erməni əsirlərinin anaları, həyat yoldaşları, doğmaları və yaxınları Azərbaycana minnətdarlıq etsinlər - onları geyindirib və doyuzdurublar, müalicə ediblər və evlərinə sağlam şəkildə göndəriblər”.

Rusiyalı siyasi şərhçi fikirlərinin sonunda P.S. əlavəsi edərək yazıb ki, əsası budur, onlar bundan sonra bütöv hərbi birləşmələri ilə, kütləviliklə əsir düşməsinlər. Maraqlıdır ki, evlərinə göndərilən erməni hərbciləri ilə bağlı Ermənistanda da maraqlı fikirlər səsləndirilməkdədir. Əsasən, sosial şəbəkələrdə yazan erməni ictimaiyyəti onların Azərbaycandan “boynu yoğunlaşmış kəl” kimi geri qaytarılmalarından təəccüb etdiklərini gizlətmirlər. Hətta öz dəyişilməz xislətlərindən geri qalmayan bir qrup erməni öz əsgərlərinin Ermənistanın xüsusi xidmət orqanları tərəfindən dindirilməli olduqlarını da yazıblar.

Rövşən RƏSULOĞ

Bildiyimiz kimi Medianın İnkişafı Agentliyi tərəfindən onlayn və çap media subyektləri arasında keçirilən müsabiqənin qalibləri müəyyənləşib. Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi tərəfindən onlayn və çap media subyektlərinin (vəb-saytların) inkişafı, iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi, fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, habelə dövlət və cəmiyyət üçün əhəmiyyət kəsb edən layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə təşkil edilən müsabiqənin qalibləri məlum olub. SIA qaliblərdən bəzilərinin müsabiqə ilə bağlı fikirlərini öyrənib:

“525-ci” qəzetin baş redaktoru Rəşad Məcid: “Uzun müddət söhbət gərdirdi ki, informasiya texnologiyalarının inkişafı sahəsində artıq yeni media yaranıb və yeni media qanunu hazırlanır. Vəb-saytlara da dövlətin maliyyə dəstəyi barədə müzakirələr aparılıb. Elə düşünürəm ki, Medianın İnkişafı Agentliyinin bu dəfəki müsabiqəsi reallığa uyğun keçirildi. Hər halda indi yeni qanun qəbul olunmaq ərəfəsindədir və onun müzakirəsi gedir. Yeni qanunda ümumiyyətlə, “Jurnalist kimdir?” eyni zamanda “Audiovizual media”, “Audiovizual Media Şurasının yaradılması” və “Vəb-saytlara dəstək olunması” kimi müxtəlif bölmələr var. Birinci məqam budur ki, vaxtilə KİVDF yarananda da, mən demişdim ki, bu, yazılı mətbuatın sıradan çıxmasının qarşısını almaq üçün dövlətin xeyirxah dəstəyi idi. Medianın İnkişafı Agentliyi bunu nəzərə alaraq ənənəvi yazılı mediaya dəstək olmağa davam edir. Eyni zamanda da təbii ki, artıq media öz formasını dəyişir. Yeni veb-saytlar və audiovizual media yaranır. Bu mənada qəzetlər də artıq gələcəkdə öz formasını dəyişərək bütünlükdə elektron versiyaya keçəcəklər. Bu baxımdan indiki addım real şəraitdə ən optimal variantdır. Müsabiqədən kimlərsə narazı qala bilər. Çünki, indi jurnalist və media adına iddia edən çoxdur. Çoxlu birnəfərlik saytlar var və bunların hamısını çeşidləyib rəzi salmaq mümkünsüzdür. Amma hesab edirəm ki, bu addım çox qənaətbəxşdir. Gələcəkdə də ciddi media adına iddia edənlərin yaqın ki, dövlət tərəfindən dəstəyi davam olunacaq. Burada xüsusi məqamlardan biri audiovizual mediaya nəyin aid olması, bunların televiziya yaxud veb-sayt olması barədə müzakirələr gedir. Bu da zamanla aydınlaşacaq”.

“7news.az” xəbər portalının baş redaktoru Səbuhi Abbasov: “İlk olaraq onu qeyd edirəm ki, müsabiqə və onun şərtləri öncədən elan olunmuşdu. Biz bir sıra media nümayəndələri ilə müsabiqə haqqında müzakirələr apardıq. Hər kəs belə qənaətə gəldi ki, müsabiqə şərtləri kifayət qədər məsuliyətli, yumuşaq, əlçatan və obyektivdir. Bu mənada bizim redaksiya da müsabiqəyə qatılmağa qərar verdi. Tam səmimiyyətimlə deyirəm ki, Medianın İnkişafı Agentliyi müsabiqədən sonrakı dövrdə bizimlə yalnız bir dəfə olaçaq”.

Ancaq, bu gün Medianın İnkişafı Agentliyinin sözün əsl mənasında həyata keçirdiyi tədbirlər xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Prosesi xüsusi edən odur ki, son 20 ildir Azərbaycan mediasına milyonlarla vəsait xərclənib və bəlkə də dünyanın heç bir ölkəsində olmayacaq dərəcədə Azərbaycan mediasına maliyyə vəsaiti ayrılıb. Bu maliyyə vəsaiti cənab Prezident İlham Əliyevin mediaya diqqət və qayğısının təzahürü idi. Cənab Prezidentin bir nömrəli məqsədi ondan ibarət idi ki, demokra-

saxlayıblar, o da müsabiqə şərtlərinə uyğun olaraq bizim qrafikimizi analiz etmək üçün olub. Biz nə kimesə xahiş etdirməmişik, nə kimesə vasitəçi kimi araya salmamışıq, nə də qalib olmaqla bağlı hər hansı əlahəddə müraciətimiz olmayıb. Yalnız və yalnız mü-

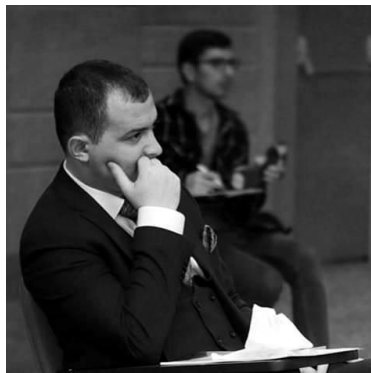
sabiqə şərtlərinə uyğun olaraq səndələri təqdim etmişik. Müsabiqənin nəticələrinə baxdıqda gördüm ki, 39 sayt maliyyələşib. Onların

arasından bir neçəsi idman saytı, digərləri isə ictimai-siyasi saytlardır. Saytların demək olar ki, hər birinin fəaliyyətinə bələdəm. Orada olan redaksiyaların illərdir ki, izləyicisiyəm. Mən xatırlayıram ki, bizim redaksiyaya qarşı müsabiqədə qalib gələn bir neçə saytlar var ki, onlar ümumiyyətlə həmin müsabiqələrə belə yaxın buraxılmayıb və bütün imtiyazlardan kənar qalıblar. Bizim redaksiyadan jurnalistlərə tikilmiş bina üçün iki dəfə müraciət edilse də, birbaşa KİVDF rəhbərliyi birbaşa mənim özümə demişdi ki, “nə qədər ki, mən KİVDF-nin sədriyəm sizə buradan mənzil verilməyəcək. Həmçinin müsabiqələrdə də eyni münasibəti görürdük. Düzdür, biz bunun səbəbini bilmirdik. Açıqı, o səbəbə heç köklənmək də istəmirdik və öz işimizi davam etdirirdik. Yəni, heç kimdən nəyəsə ummurduq”.

“Sfera.az” saytının baş redaktoru Ozal Məmmədov: “Media inkişafı Agentliyinin son müsabiqəsi bir neçə baxımdan diqqət çəkdi. Əvvəla, bu, onlayn mediaya ilk dövlət dəstəyi idi ki, bu addımı yüksək qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, əhatə dairəsinə və ictimai rəy təsirini getdikcə daha da artıran onlayn media yaradılmış bu fürsətdən öz inkişafı üçün yararlına biləcək. Digər tərəfdən isə müsabiqənin elan olunduğu gündən qaliblərin müəyyənləşməsinə qədər olan prosesin aşkarlıq və şəffaflıq şəraitində keçirilməsi xüsusi qeyd edilməlidir. Təbii ki, kənar qalan bir sıra redaksiyaların narazılığı başadüşüləndir. Hətta ən ideal müsabiqə şərtlərindən də kimlərsə narazı qalması gözləniləndir. Həm də unutmayaq lazımdır ki, bu ilk dəfə idi. Növbəti müsabiqələrdə isə layihənin daha çox saytı və

edən müddətdə böyük bir xaos mühiti Medianın İnkişafı Agentliyinin qısa zamanda düzəltməsi mümkün deyil. Bunu onlardan gözləmək də insafsızlıqdır. Bu mənada Medianın İnkişafı Agentliyi həm Türkiyə mütəxəssisləri ilə birlikdə, həm digər mümkün resurslar vasitəsilə Azərbaycanda mövcud situasiyanı təhlil edir. Yalnız bu təhlildən sonra Azərbaycanda medianın inkişafı ilə bağlı müəyyən zəruri addımlar atılması nəzərdə tutulur. Bu müsabiqə, eyni zamanda jurnalistlər arasında keçirilən məqalə müsabiqəsi, müəyyən qurumlar və təşkilatlarla həyata keçirilən tədbirlər, xüsusi olaraq ADA universitetində keçirilən beynəlxalq təlimlərin hamısının Azərbaycanda sağlam medianın formalaşmasını situmullaşdırır və Azərbaycanda jurnalistlər ordusunun yaradılması ilə nəticələncək. Bu mənada mən düşünürəm ki, müsabiqə ətrafında manipulyasiya etmək bir növ Azərbaycan media islahatlarına kölgə salma cəhdləri kimi dəyərləndirilməlidir. Bu cəhdlərin islahatlar prosesinə

təsiri olmayacaq. Çox çətin keçid mərhələsindəyik və bu mərhələni ləyaqətli şəkildə yekunlaşdırmalıyıq”.

“Sfera.az” saytının baş redaktoru Ozal Məmmədov: “Media inkişafı Agentliyinin son müsabiqəsi bir neçə baxımdan diqqət çəkdi. Əvvəla, bu, onlayn mediaya ilk dövlət dəstəyi idi ki, bu addımı yüksək qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, əhatə dairəsinə və ictimai rəy təsirini getdikcə daha da artıran onlayn media yaradılmış bu fürsətdən öz inkişafı üçün yararlına biləcək. Digər tərəfdən isə müsabiqənin elan olunduğu gündən qaliblərin müəyyənləşməsinə qədər olan prosesin aşkarlıq və şəffaflıq şəraitində keçirilməsi xüsusi qeyd edilməlidir. Təbii ki, kənar qalan bir sıra redaksiyaların narazılığı başadüşüləndir. Hətta ən ideal müsabiqə şərtlərindən də kimlərsə narazı qalması gözləniləndir. Həm də unutmayaq lazımdır ki, bu ilk dəfə idi. Növbəti müsabiqələrdə isə layihənin daha çox saytı və

əhatə dairəsinə və ictimai rəy təsirini getdikcə daha da artıran onlayn media yaradılmış bu fürsətdən öz inkişafı üçün yararlına biləcək. Digər tərəfdən isə müsabiqənin elan olunduğu gündən qaliblərin müəyyənləşməsinə qədər olan prosesin aşkarlıq və şəffaflıq şəraitində keçirilməsi xüsusi qeyd edilməlidir. Təbii ki, kənar qalan bir sıra redaksiyaların narazılığı başadüşüləndir. Hətta ən ideal müsabiqə şərtlərindən də kimlərsə narazı qalması gözləniləndir. Həm də unutmayaq lazımdır ki, bu ilk dəfə idi. Növbəti müsabiqələrdə isə layihənin daha çox saytı və

agentliyi əhatə edəcəyini düşünürəm. Prosesi yüksək qiymətləndirirəm və ümid edirəm ki, bu Azərbaycan mediasının inkişafına öz töhfəsini verəcək”.

“Azvision” saytının baş redaktoru Vüsal Məmmədov: “Media çox həssas bir sahədir. Ona görə də onun tənzimlənməsi üçün heqiqətən də inco siyasət və taktika yürütmək lazımdır. Məsələ ondadır ki, media bir tərəfdən yaradıcılıqdır, bir tərəfdən istər-istəməz ideologiyadır. Yəni, xəbər siyasətini ideologiyasız təsəvvür etmək olmaz. Üçüncü tərəfdən isə media cəmiyyətin inkişaf etməli olan bir sahəsidir və həmişə cəmiyyətin inkişafının avanqardında olmalıdır. Buna da təbii ki, maliyyə lazımdır. Bu üçün balanslaşdırmaq çox vaxt çətin olur. Yəni, jurnalistika həm ortaya yaradıcılıq qoysun, həm cəmiyyətə, dövlətə lazım olan düzgün ideoloji xətt üzrə getsin, həm də inkişaf üçün maliyyə əldə etsin. Bu yerdə heqi-

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Müsabiqədən kimlərsə narazı qala bilər, amma...

BAŞ REDAKTORLARIN BAXIŞI - SORĞU

qətdən dəstək lazımdır. Xüsusən də, bu dəstək elə olmalıdır ki, cəmiyyət üçün əhəmiyyətli, ictimai-siyasi çəkiyə malik, inkişaf etməsi cəmiyyətə lazım olan media orqanlarına dəstək verib seçmək lazımdır. Etiraf edək ki, bu çox çətin missiya idi və MEDIA Agentliyi bunun öhdəsindən gəldi. Təbii ki, istənilən halda müzakirələr də, mübahisələr də olacaqdı. Çünki, aydındır ki, ölkədə media sferası həddindən artıq genişdir. Bunların arasından isə doğru seçim etmək çətin iş idi. Çox düzgün kriteriyalar müəyyən etmək lazım idi. Amma düşünürəm ki, media hər halda ən doğru kriteriyaları seçib. Bunun nəticələrini media sferasındakı dəyişikliklərdə görəəcəyik”.

Ayşən Vəli

Ermənistandan KTMT-yə - ETİRAZ

KTMT Baş katibi Stanislav Zasin bəyanatları qəribədir. SIA xəbər verir ki, bunu “Azadlıq radiosu”na müsahibəsində Ermənistanın hakim Mülki Müqavilə Partiyasının üzvü Ruben Rubinyan

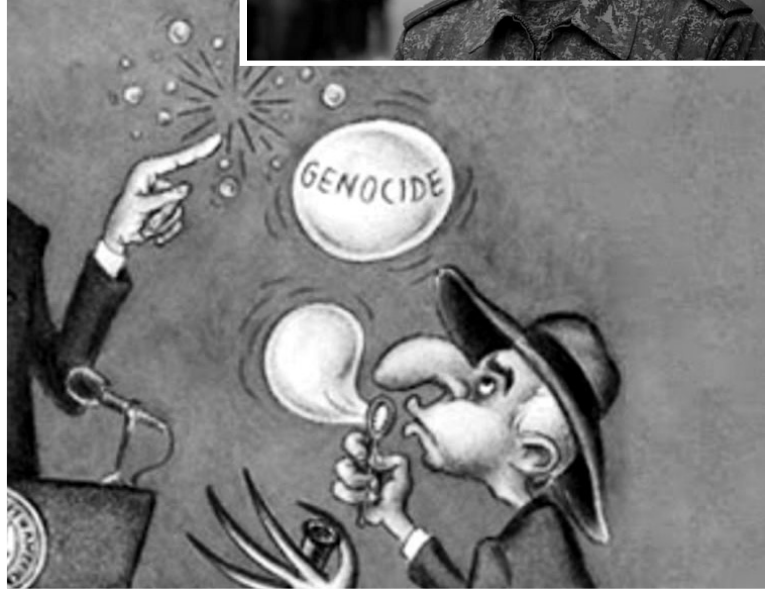
deyib. Rubinyan Ermənistanın suverenliyinin təhdid altında olduğunu əsas götürərək, KTMT-yə müraciət etdiklərini və Zəngəzurla bağlı situasiyanın KTMT nizamnaməsinin 2-ci maddəsinə uyğun gəldiyini iddia edib.

Qeyd edək ki, bundan önce KTMT Baş katibi Stanislav Zasin Zəngəzurla bağlı məsələnin KTMT nizamnaməsinə uyğun olmadığını və məsələnin sərhəd insidenti olduğunu deyib.

Aysel Məmmədova

birdir, hamımız insan övladıyıq. Mühəribələrdə insan ölümü, təbiidir. Amma uşağa, qocaya, günahsız insanlara qarşı qəddarlıq nə bizim dinimizdə, nə də erməninin inandığı dində var. Dinimiz bir olsa da, qanımız bir olsa da sizin ermənilərə qarşı etdiklərinizə biz şə-

Fəlsəfədə nihilizm heç bir şeyin var olmadığını, heç bir şeyin bilinməyəcəyini müdafiə edən düşüncə tərzidir. Nihilizm həm bilik fəlsəfəsiylə, həm də dəyər fəlsəfəsiylə, həm də varlıq fəlsəfəsiylə əlaqəli olan bir təlimdir. Nihilizm təlimi, bilik fəlsəfəsində hər cür biliyin bir aldanma olduğunu, biliyin mövcud olmadığını, əxlaq fəlsəfəsində insan hərəkətlərini tənzimləyən dəyərlərin olmadığını, varlıq fəlsəfəsində isə heç bir şeyin mövcud olmadığını müdafiə edir.

Bəs erməni nihilizmi nədir? Bəli, fəlsəfədə olmasa da, qonşuluğumuzda yaşayan bu homosapiens

Erməni nihilizmi

toplumunun - "hay" adı verilən milli azlıqların düşüncəsində, həyatında, digər cəmiyyətlərlə münasibətlərində "erməni nihilizmi" deyilən "xəstəlik" mövcuddur. Yumşaq desək, özünə sərf etməyən nə varsa onu yalana çıxaran "hay"lar - ermənilər dövlət halına gəldikləri 1918-ci ildən bu yana baş verən hadisələri tam tərsinə yozmağa, bu coğrafi ərazidə hazırda mövcud olan dövlətlərin tarixindən fərqli olaraq öz tarixlərini təhrif olunmuş şəkildə özgələ sırımağa çalışıblar. Sanki erməni tarixçilərinin yazdığı Cənubi Qafqaza yox, yer kürəsinin başqa coğrafiyasına aiddir. Əslində, tarix kitabları yazılarda qonşu xalqların, dövlətlərin tarixinə, bu ərazilərdə baş vermiş hadisələrə 20-30 faiz uyğunluq olmalıdır. Ermənilərdə isə bu, istisnadır.

Yaxın tariximizi - 20-25 il bundan əvvəl baş verən hadisələri götürək. Erməni silahlı birləşmələri fevralın 25-dən 26-a keçən şaxtallı fevral gecəsində sovet ordusunun dəstəyi ilə Xocalı şəhərinə hücum edir, yüzlərlə insanı azərbaycanlı olduqları üçün amansızcasına qətlə yetirir, 2 mindən çox Xocalı sakini əsir götürülür və bu qətləmi erməni silahlılarının rəhbərləri də, sonradan qondarma dövlətin - Ermənistanın prezidenti olmuş şəxslər də etiraf edir və sonra... Sonra isə Xocalı faciəsində iştirak etmək bir yana, hətta bu nihilist millət günahkarların hətta azərbaycanlıların özləri olduğunu iddia etməyə başlayırlar. Bu təbliğatı sağda-solda o qədər cahilliklə aparırırlar ki, özləri də öz yalanlarına inanırlar.

Yeri gəlmişkən, erməni nihilizmi özünü çox təhlükəli şəkildə göstərir. Ermənilər öz uydurmalarını, baş vermiş hadisənin təhrifini o qədər hiyləgərliklə təbliğ edirlər ki, hadisədən bixəbər olan qonşu xalqlar belə erməni yalanlarına bir müddət inanmaq zorunda qalırlar. ... Bu hadisəni mənə 1992-ci il fevralın 25-də İranda səfərdə olmuş tanınmış rejissor, Türkiyənin Qazi Universitetinin professoru Əflatun Nemətzadə danışdı. Deyir, biz İranda 3 günlük səfərdə olduğumuz müddətdə Xocalı faciəsi baş verdi. Bizə xəbər çatanda düşündük ki, Tehrandə fevralın 26-da keçiriləcək yüksək səviyyəli toplantı ermənilərin biz müsəlmanların başına gətirdikləri müsibətin əyani sübutu üçün unikal imkan və məkan ola bilər. Və biz bu fürsəti dəyərləndirmək istədik. Amma, gözlədiyimiz tam tərsi ilə üzləşdik. Baş vermiş faciəni fotofaktlarla sübut etmək imkanımız olmasa da, erməni silahlılarının Sovet ordusunun 366-cı alayının hərbi-texniki, əsgəri dəstəyi ilə Xocalı şəhərinin dinc sakinlərinə qarşı törətdikləri vəhşiliklər barədə toplantıda iştirak edən və əksəriyyəti azərbaycanlı - türk olan ayetullahlara, din xadimlərinə anladığımızı düşündük. Onlar bizi sakitcəsinə dinlədilər və sanki hadisədən xəbərdar imişlər kimi bir tərzlərinin olduğunu gördük. Düşündük, yaqın bunlar hesab edirlər ki, biz ermənilərə iftira atırıq, ya da ən azından yalan danışırıq. Bir din xadiminin çıxışı isə...

O, yerindən ağır-ağır qalxıb: "Biz bir millətlik, dinimiz, imanımız

rik ola bilmərik", deyib əlindəki bir topa fotoşəkili bizə sarı uzatdı. Gözlərimizə inanmadıq, Xocalı sakinləri olan uşaq, qadın, qoca meytələri ermənilər kimi qələmə verildirdi. Onlara bu şəkillərin azərbaycanlılara aid olduğunu israrla desək də, hiss etdik ki, kimsə bizə inanmadı. Artıq erməni yalanı burada - İranda baş kəndi Tehrana hadisədən qabaq çatmışdı. Tehrandə yaşayan bir ovuc erməni toplantı iştirakçılıqlarına bizdən qabaq bütün "faktlar"ı öyrə bilmişdi. Və nəhayət, iranlı "soydaşlarımız" bizə yox, onlara "faktlar"ı birinci çatdıran ermənilərə inanmışdılar. Həm də heç bir araşdırma aparmadan.

Bu yaxınlarda Ermənistan parlamentinin üzvü, bu ölkənin AŞPA-da nümayəndə heyətinin üzvü Naira Zöhrabyan çıxışında çox mətləblərə toxunub və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş verənlərə ermənisayağı yanaşmadan tutmuş, "Qarabağ xalqı"nın gələcək taleyinə yenə ermənicə münasibət bildirməyə qədər siyasi nihilizm xəstəsi olduğunu isbat edib, iftiralərini sağa-sola səpib. Və ən əsası, bu siyasi göstəbək özünü axırıncı erməni yerinə qoyaraq Azərbaycanın 29 il bundan əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və 2020-ci il 10 noyabr bəyannaməsindən sonra azad edilmiş Kəlbəcər rayonu haqqında görün, nə deyir: "Azərbaycan tərəfi Varanda (Füzuli), Crabert (Cəbrayıl), və Aknanın (Ağdam) onlara aid olduğunu deyir. Hərçənd biz bununla razılaşmırıq. Amma Şaumyan rayonunun (???) Karvaçar (Kəlbəcər)

"Azərbaycan Ermənistanla təzyiqləri gücləndirməlidir"

Siyasi ekspert reaksiya verdi

"Azərbaycanın iki rayonunun mina xəritələrinin 15 nəfər erməni diversantu ilə dəyişdirilməsi Azərbaycanın Ermənistanla münasibətləri tənzimləməyə, sülh və etimad mühiti yaratmağa nə qədər meyilli olduğunu göstərsə də, təəssüf ki, bu fikri Ermənistanın siyasəti haqqında demək mümkün deyil. Çünki Ermənistan iki mərhələdə 3 rayonun xəritələrini vermiş olsa da, bunu könüllü prinsip əsasında deyil, əksinə, müxtəlif beynəlxalq təzyiqlərin təsiri altında edib". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında "Bakı Xəbər" qəzetinin baş redaktoru, siyasi şərhçi Aydın Quliyev deyib.

Ekspertin sözlərinə görə, Ermənistan hər hansı bir qarşılıq gözləmədən də minalanmış ərazilərin xəritələrini beynəlxalq sülh öhdəlikləri əsasında ilk gündən Azərbaycana təhvil verə bilərdi: "Buna görə də Ermənistanın gələcəkdə də bu istiqamətdə addımları davamı və könüllü şəkildə atacağına gözləmək əsassızdır. Ermənistan sadəcə olaraq sülhün, təhlükəsizliyin təmin olunmasını, iki dövlət və xalq arasında etimadın yaranmasını istəmir".

A.Quliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan humanitar əməkdaşlıq çərçivəsində lazım olan addımları atmağa hazır olduğunu dəfələrlə bəyan edib: "Bu barədə Rusiya rəsmiləri də öz açıqlamalarında qeyd ediblər. Bütün bunlara görə Azərbaycan Ermənistanla təzyiqləri gücləndirməlidir. Hazırda 4 rayonun mina xəritələri Ermənistanın əlindədir və Azərbaycan gözləyə bilməz ki, bu xəritələrin təhvil verilməsi üçün də Ermənistanla nəsə verilməlidir. Bu, Ermənistanın prosesi uzatmaqla, bölgədə sülh və təhlükəsizliyə mane olmaq siyasətindən başqa bir şey deyil".

Aysel Məmmədova

qəsəbəsinin Azərbaycana aid olması isə tam absurdur. Biz yüz illərlə burada yaşamışıq. Babalarımızın qəbirləri var orada". Halbuki, Sovet dövründə belə Laçın, Qubadlı, Zəngilan və xüsusən də Kəlbəcərdə bir erməni "diğa"sı belə yaşamayıb. Görün, "erməni nihilizmi" xəstəliyi artıq pandemiya səviyyəsinə çatıb. Bu millətin ağıllısı - siyasətçisi və hətta millət vəkili Naira Zöhrabyan belə düşünürsə, Şumxun sakini Arakelin: "Bəs biz heyvanlarımızı harada otaracağıq. Min illər boyu Varandaya (Füzuli) qədər ərazilər bizim öyrüş yerlərimiz olub", deməsi sizə heç də təəccüblü görünməsin. Bu xəstəlik ermənilər arasında daha çox metastaz verəcək, "hay"ları zəlif gününə qoyacaq.

Ermənilərin ikinci xəstəliyi "şıltaq uşaq" xəstəliyidir. Dəyərli oxucular bu siyasi xəstəliyin artıq tarixdə proletarların "dahi" lideri V.İ.Leninin yazdığı "Kommunizmdə "soluq" uşaq xəstəliyi" əsəri olduğunu düşünərlər. Bəli, ideyaca, həm də simptomlarına görə hər iki xəstəlik eynidir. Kommunist lider siyasi təriqətçiliyin hər cür təzahürünə qarşı mübarizədə bu əsərin onlara daim yardım göstərdiyini deyirdi. Ermənilərin bu xəstəliyi isə əsərin tezislərindən çıxış edərək özünü daha çox siyasi təriqətçiliyin bir növü olan "şıltaq uşaq" kimi aparmaqdadır. Erməni siyasətçilərin çıxışlarına diqqət edin, onlar Ermənistanın xaltasını tutan dövlətləri, din qardaşlarını, ermənilərin işğalçılıq siyasətinə dəstək olan beynəlxalq təşkilatları hələ də ittiham edir, sanki bu ölkələr, xalqlar ermənilərə borclu imişlər kimi bir tərz nümayiş etdirirlər. Naira Zöhrabyanın da AŞPA-da çıxışı təxminən bu auraya köklənmişdi. Bu qadın parlamentarilərə sifarişi sifariş dalınca verirdi: "Azərbaycana sanksiyalar tətbiq edin, Avropa banklarındakı hesabları bağlayın, Azərbaycan sərhəddən geri çəkilsin, "Arsaxı ta-

niyin, Kəlbəcər və Laçından Azərbaycan geri çəkilsin". Bu, Zöhrabyanın ifasında nihilizm, uşaq şıltaqlığı, cıgallıq, tarixi unutmamaq, özündən müştəbəhlik deyil, bəs nədir? Belə tarixini, etnosunu, sağını, solunu bilməyən, üstəlik yalançı və iftiraçı millət vəkili seçmək nə deməkdir, burada ermənilərin məqsədi nədir?

Növbəti fakt. Azərbaycan-Ermənistan sərhədlərinin delimitasiya və demarkasiyası prosesi gedir. Rəsmi Bakı bütün norma və qaydalara uyğun olaraq və əsasən keçmiş Sovet dövründə mövcud olan xəritələrə istinad edərək bu məsələni özü aparır. Ermənistan isə Romada "daş üzərində" hansısa debil tərəfdən cızılmış xəritəyə istinad edərək prosesə əngəl törətmək istəyir. Azərbaycanın guya Ermənistan sərhədini pozmasını əsas götürərək rəsmi İrəvan bütün beynəlxalq qurumlara müraciət etdi və Bakının cəzalanmasını istədi. Hətta özünün son sığınacağı olan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) müqavilənin 2-ci bəndinə uyğun olaraq Azərbaycana qarşı hərbi müdaxilə olunması kimi absurd təkliflər irəli sürməyi belə ağıllıdan keçirdi. KTMT üzvləri toplansa da İrəvanın arzusunu gözdə qoydu və...

Və bu yaxınlarda KTMT-nin beylarusu Baş katibi S.Zas ermənilərin bütün ehtimallarına son qoydu. Açıqlamasında Azərbaycanın Ermənistanın sərhədlərini pozmadığını ərz etməsi və buna görə də Bakıya qarşı heç bir tədbir görülməyəcəyini söyləməsi Ermənistanla təşviş yaradıb və hətta KTMT-dən çıxmaq kimi hədələr eşidilməyə başlandı. Bir sözlə Ermənistan yalnız tələb edir və bunu təşkilat üzvlərinin borcu olduğunu deyir. Amma özünün işğalçılıq eməllərinə heç bir don geyindirə bilmir, əksinə ortaya yalançı faktlar qoyur. Yalançının isə...

V.VƏLİYEV

Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh və əməkdaşlığın xeyrinə arqumentlər

Müəllif: Hikmət Hacıyev
(Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyası xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri)

Leonid Brejnev Vaşinqtona 1973-cü ildə etdiyi səfəri zamanı Uilyam Kolbi Sovet İttifaqının liderinə bu sözləri demişdi: "Biz bir-birimizi nə qədər çox tanıyırsaq, o qədər təhlükəsizlikdəyik". Uilyam Kolbi bu görüşdən bir müddət sonra ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinə rəhbər vəzifəsinə təyin olunacaqdı...

Brejnevün iştirak etdiyi sammit "soyuq müharibə" dönəmində gərginliyin azalmasına töhfə vermişdi. Nəticədə növbəti illərdə Qərbi SSRİ arasında münasibətlərin normallaşdırılması və nüvə silahı istehsalının məhdudlaşdırılması ilə bağlı razılaşmalar imzalanmışdı.

Ötən ay Ermənistanla Azərbaycan qarşılıqlı addımlar atmağa başlayıblar. İndi bir çox insan bunu iki ölkə arasında gərginliyi azaldacaq ilk addımlar sayır. Söhbət Azərbaycanın 15 ermənini Ermənistanla təhvil verməsindən gəlir. Qeyd edək ki, Azərbaycan onları öz ərazisində hərbi əməliyyatların başa çatmasından sonra, ötən ilin noyabrda saxlamışdı. Əvəzində Yerevan Bakıya Azərbaycan ərazilərində basdırılmış minaların xəritələrini təhvil verib. Bu, azad edilmiş ərazilərin minalardan təmizlənməsinə yardım göstərməlidir. Demək, həmin ərazilər mülki əhali üçün yenidən təhlükəsiz bölgəyə çevriləcək. Bir sözlə, həm Ermənistan, həm də Azərbaycan artıq bir-birini daha yaxşı tanıyır. Demək, onlar indi daha təhlükəsiz vəziyyətdədirlər.

Azərbaycan Ermənistanda iyunun 20-də keçirilmiş parlament seçkisinin ardından iki dövlət arasında etimad yaradacaq növbəti addımları da atmağa hazırdır. Biz iki ölkə arasında diplomatik əlaqələri inkişaf etdirməli, ziddiyyəti əməkdaşlığa çevirməliyik. Çünki qarşıda bizi çox işlər gözləyir.

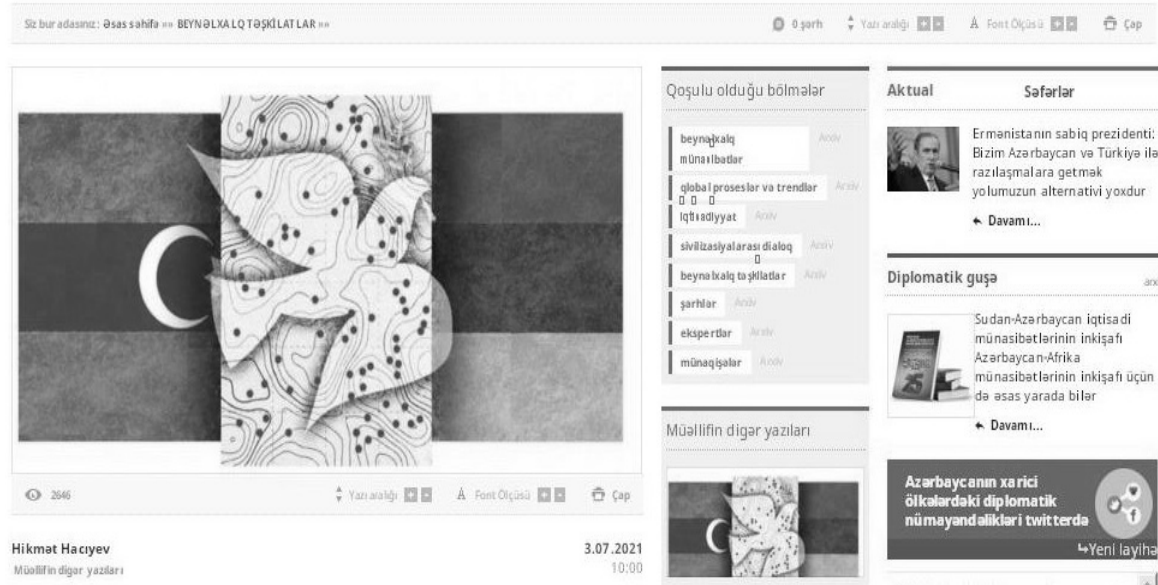
Minaların basdırıldığı ərazilərin təmizlənməsi üçün xəritələrin əldə olunması çox vacibdir. Ermənistanın Azərbaycana təhvil verdiyi xəritələrdə 97 min minanın yerləşdirildiyi nöqtələr detallı şəkildə əks olunub. Amma bu, yalnız Qarabağın azad edilmiş rayonlarından birinə aiddir. Nə qədər ki, digər rayonlarla bağlı da analoji xəritələr Bakıya təqdim olunmayıb, orada minatəmizləmə işləri kortəbii aparılacaq.

Yerevan Bakıya mina xəritələrinin cüzi hissəsini verdiyini Ermənistanın baş naziri vəzifəsini icra edən Nikol Paşinyan özü də etiraf edir. Amma bunun özü belə, irəliləyişdir. Çünki son zamanlarda Yerevan bu addımı atmaqdan boyun qaçırır, bunu "saxta gündəm mövzusu" adlandırır.

Bu gün Qarabağda nə qədər minanın basdırıldığı məlum deyil. Yalnız onu deyə bilərik ki, Qara-

Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh və əməkdaşlığın xeyrinə arqumentlər

bağ dünyada ən çox minanın basdırıldığı bölgədir. Ermənistanla Azərbaycan arasında 1990-cı illərdə baş vermiş Birinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində yaranmış təmas xəttinin bir zamanlar Ermənistanın işğalı altında olmuş hissəsində 1,5 milyard kvadratmetr əraziyə partlayıcı maddələr basdırılıb. Odur ki, Qarabağ Şimali və Cənubi Koreya arasındakı demilitarizasiya zonasından daha "çirkin" bölgədir.

Azərbaycanlıların öz torpaqlarını ziyarət etmək imkanı qazanmalarından bu yana yerli mediada mütəmadi olaraq insan faciələri haqda xəbərlər yayılır. Tərəflər arasında üçtərəfli bəyannamənin imzalanmasından keçən dövrdə bölgədə 144 mülki şəxs həyatını itirib. Onların əksəriyyəti doğma ev-əşiklərinin vəziyyətini görmək arzusu ilə alışıb-yanan azərbaycanlı məcburi köçkünlərdir. Söhbət 30 ildir doğma torpaqlarından didərgin salınmış insanlardan gəlir.

Bu yaxınlarda iki azərbaycanlı jurnalist də yük maşınının minaya düşməsi nəticəsində həyatını itirib. Ermənistan ordusu həmin minaları oraya bölgəni tərk edən zaman basdırıbmiş...

Belə insidentlər sülhə ən ciddi əngəldir. Tərəflər arasında ötən ilin noyabrında imzalanmış üçtərəfli bəyannamə ilə hərbi əməliyyatlara son qoyulub. Buna baxmayaraq, azərbaycanlı mülki vətəndaşlar hələ də həlak olur. Ermənistanla Azərbaycan arasında müharibə başa çatdıqdan sonra həyatını itirmiş mülki insanların yaxınları baş verənləri müharibənin müxtəlif vasitələrlə davam etməsi kimi qiymətləndirir. Sülh dövründə itkilərin qarşısını ala biləcək yeganə məlumatın gizli saxlanması nə deməkdir? Bu, tətbiyi çəkmək

deyilsə də, növbəti qurbanların nə vaxt olacağını gözləməkdir.

Yerevan hesab edir ki, iki ölkə arasında sülhə əsas maneə Azərbaycanda saxlanılan ermənilərdir. Amma bəzi media orqanlarının da yanlış təqdimatının əksinə olaraq, onlar hərbi əsir deyillər. Tərəflər arasında imzalanmış üçtərəfli bəyannaməyə əsasən, bütün hərbi əsirlər dəyişdirilib. Bu gün Azərbaycanda saxlanılan ermənilər noyabr bəyannaməsinə girdikləri üçün saxlanılıblar. Odur ki, onları xarici agent saymaq daha doğrudur.

Biz Ermənistan hökumətini neçə minə xəritəsinə malik olduqlarını da açıqlamağa çağırırıq. Əgər onlar qalan xəritələri də bizə təqdim edərlərsə, bu, əlbəttə ki, iki ölkə arasındakı inamsızlığa son qoyulmasına yardım göstərəcək. Bu halda Azərbaycanla Ermənistan bir-birinin başqa istəklərini də yerinə yetirməyə başlaya bilərlər.

Doğrudur, Bakı ilə Yerevan qarşılıqlı etimadı gücləndirməyə yeni başlayıb. Odur ki, bizi qarşıda daha mübahisəli məsələlər gözləyir. Məsələn, iki ölkə arasında dövlət sərhədlərinin delimitasiyası və demarkasiyası, əlaqələrin normallaşdırılması kimi. Tərəflər tədricən etimadın gücləndirilməsi üçün addımlar atarsa, bu, əməkdaşlıq üçün zəmin yaradacaq. Bu halda bizim hədəflərimiz daha aydın görünəcək.

Azərbaycanla Ermənistanı birləşdirən dəmir və avtomobil yolunun - Zəngəzur dəhlizinin açılması bu iki ölkə, həm də region dövlətləri üçün yeni iqtisadi imkanlar yaradacaq. Ermənistandan keçən yolun açılması ilə Azərbaycanın eksklavı olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının tədrici başa çatacaq. Bu halda Ermənistan Azər-

baycan vasitəsi ilə quru yolla Moskva və digər paytaxtlarla əlaqə yaradacaq. Əslində, sərhədlərin 30 il ərzində bağlı qalması bu regionun coğrafiyasına qarşı cinayətdir.

Ümid edirik ki, 1992-ci ildə tər-

sis edilmiş, ATƏT-in ABŞ, Rusiya və Fransanın həmsədrlik etdiyi Minsk qrupu regional dəyişikliklər fonunda keçmişdə qalmayacaq, əksinə, gələcəyin bir hissəsinə çevriləcək. Hesab edirik ki, bu qurum təcrübəsi və institusional yaddaşı sayəsində gələcək illərdə Ermənistanla Azərbaycan arasında etimadın möhkəmləndirilməsində mühüm rol oynaya bilər.

Beləliklə, bu gün bizim qarşımıza sabitlik və nəticə etibarlı ilə qarşılıqlı çiçəklənmə şansı çıxıb. Bizim bir-birimizi tanımaq, daha təhlükəsiz şəraitdə inkişaf etmək və çiçəklənmək imkanımız var. Tərəflər arasında etimadı gücləndirməyə hesablanmış bütün addımlar nəticə etibarlı ilə Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh sazişinin imzalanmasına yol açacaq. Yox, əgər bunun əvəzinə revanşist düşüncələrə üstünlük verilsə, yeni faciələr qaçılmaz ola bilər.

Azərbaycan hər zaman hesab edib ki, Ermənistan qonşuları ilə sülh siyasəti yürüdürsə, o, regional əməkdaşlıqdan faydalana bilər. Faydalanmalıdır da. Beləliklə, biz deyirik ki, gəlin, Cənubi Qafqazı daha gözəl məkana, sülh regionuna çevirək.

(İngilis dilindən tərcümə - WorldMedia.Az)

Mənbə: The Washington Times
Newtimes.az

"Aljazeera" telekanalı Azərbaycanda Ermənistanın basdırdığı minaların qurbanları barədə reportaj yayımlayıb

Nüfuzlu "Aljazeera" telekanalında Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı Azərbaycan ərazilərində basdırıldığı minaların qurbanları haqqında reportaj yayımlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, reportajda müharibədən sonra 100-

CEMALEDDİN ALİYEV
LANDMINE CLEARANCE EXPERT

dən çox mülki şəxsin mina partlayışı nəticəsində həlak olduğu və ya yaralandığı qeyd edilib.

İşğaldan azad edilmiş Ağdam rayonunun sakini Əslə Mahmudova telekanalın müxbiri Rəsul Sərdara müsahibə-

sində oğlunun minaya düşərək həlak olduğunu, onun iki azyaşlı övladının atasız qaldığını söyləyib. Diqqətə çatdırılıb ki, Ermənistan 1994-cü ildə elan olunmuş atəşkəsdən sonra Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində dünyanın digər münəqişə bölgələrindəki minaların sayından daha çox mina basdırıb. Fermer Xəlil Tahirov telekanala müsahibəsində deyib ki, o, minalanmış ərazilərdə heyvanlarını otara bilmir.

Reportajda, həmçinin qeyd olunub ki, Azərbaycan hökuməti Ermənistanın minalanmış ərazilərin bütün xəritələrini vermək istəmədiyini bəyan edib. Minaların təmizlənməsi üzrə ekspert Cəmaləddin Əliyev bildirib ki, minaların təmizlənməsi çox təhlükəli prosesdir. Diqqətə çatdırılıb ki, Ermənistan Ağdam rayonunda basdırılmış 100 minədek minanın xəritəsini Azərbaycana təqdim edib, lakin digər rayonların analoji xəritələrini də verməlidir.

Orqanizmin təbii vəziyyəti - fəaliyyətdir. Bu müddəə həm bütün orqanizm, həm də hər hansı orqan və hüceyrə üçün qüvvədir. Lakin fəaliyyət olan yerdə istirahət etmək zərurəti də yaranır. Əmək və istirahət bir-biri ilə möhkəm bağlıdır, necə deyirlər, bir medalın iki üzüdür. Bəs paytaxt sakinləri öz asudə vaxtlarını necə təşkil edirlər. SİA paytaxt sakinlərinin fikirlərini öyrənib.

Paytaxt sakini Akif İsmayilov: "İstirahət üçün çox vaxt Azərbaycanın rayonlarına üz tuturam.

Qəbələ rayonu, Oğuz rayonu, ümumiyyətlə dağlıq bölgələr və digər rayonlarda istirahət etməyə çalışıram. Amma onu deyə bilərəm ki, vətəndaşlar üçün otel qiymətləri çox bahadır. Vətəndaşlar istirahətə gedərkən otel əvəzinə daha az ödənişli kirayə evlərdən istifadə edə bilirlər".

Paytaxt sakini Nazim Məmmədov: "Bu yaxınlarda Quba ra-

yonunda ailəmlə istirahət etdim. Ümumilikdə Azərbaycanımızın hər bir guşəsi çox gözəldir. Hər rayonun özünəməxsus havası var. İstirahət üçün otellər biz vətəndaşların büdcəsinə görə çox bahadır. Mən də orada ailəmlə qalmaq üçün evlərinə kirayə verən kəndlilərdən ev kirayələyib qaldım. Otel qiymətlərindən çox narazıyam. Bununla bağlı aidiyyəti qurumlardan tədbir görülməsini xahiş edirəm".

Paytaxt sakini Selin Nəsirova: "Yay aylarında vətəndaşlar çox zaman dəniz kənarına üz tutur.

da son 2-3 ildə əvvəlki qiymətlərlə çox fərq var. Yeni turist azlığını nəzərə alaraq, otel sahibləri qiymətlərdə çox endirim ediblər. Digər bir istirahət mərkəzlərimizdən biri də Oğuz rayonunun "Xalxal" istirahət mərkəzidir. Oralar da çox gözəl yerdir. Mən bu il orada da istirahətdə oldum. İnşallah fikrim var ki, bir daha "Xalxal"da istirahət edim".

Paytaxt sakini Qurban Əsgərov: "İstirahət üçün pandemiya ilə əlaqədar olaraq ölkə xaricinə gədən vətəndaşlarımızın sayı çox azalıb. Vətəndaşlarımızın bir çox hissəsi ölkə daxilində gözəl, gör-

məli işləmir və şəxsi maşını ola bilməyənlər dəniz sahillərinə gedə bilmirlər. Ödənişlə bağlı isə onu deyə bilərəm ki dəniz sahillərində bir çox məkanlar özəl məkanlar olduğuna görə, ödənişlidir. Düzdür dövlətimiz tərəfindən ödənişsiz çimərliklər var. Amma orada da insan çoxluğunu nəzərə alsaq, xəstəliyə yoluxma riski olduğundan özəl məkanlara üz tuturuq. Amma özəl məkanlarda da biletliklər 15

Vətəndaşlara xoş istirahətlər arzulayıram".

Paytaxt sakini Əbülfəz Quliyev: "Mən Azərbaycanımızın hər bir guşəsini gülüstan sayıram. Ölkəmizin görməli yerləri həqiqətən çoxdur. Artıq bizim gözəl guşələrimiz olan Şuşa, Cəbrayıl və digər rayonlarımızda işğaldan azad olunub. Ümid edirəm ki yaxın zamanlarda biz oralara gedib, istirahət edəcəyik. Qiymət baxımından isə

Paytaxt sakinləri öz asudə vaxtlarını necə keçirir

Mən də rayonlara və ya ölkədən kənara istirahətə gedə bilməyəndə dəniz kənarına üz tuturam. Çox zaman "Seabrezz", "Amburan" və ya "Mayak" kimi dəniz sahillərində istirahət edirəm. Qiymətlər də fikrimcə çox münasibdir. Ümumiyyətlə "Seabrezz"də çox zaman endirimlər, aksiyalar olur. Hətta keçən həftə də vətəndaşlar üçün giriş ödənişsiz idi".

Paytaxt sakini İbrahim Əliyev: "Biz bu yaxınlarda Qəbələdə istirahətdə olduq. "Qafqaz Resort" oteldə dincəldik. Qiymət olaraq

məli rayonlarımıza səfər edirlər, rayonlara səfər edə bilməyənlər isə Bakı ətrafı istirahət mərkəzlərinə, dəniz sahillərinə üz tutmağa çalışırlar. Amma onu da deyə bilərəm ki, pandemiya ilə əlaqədar olaraq ictimai nəqliyyat həftə son-

manatdan başlayır və əlavə digər məsrəflər olarsa, 15 manatın üzərinə gəlir. Bununla bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən lazımı tədbirlərin görülməsini istəyirəm".

Paytaxt sakini Nəzrin Əhmədova: "Azərbaycanın çox gözəl istirahət bölgələri var. Həm vətəndaşların büdcələrinə, həm də istirahət etməsinə görə, çox uyğun bölgələrimiz var. Mən də bu il İsmayılının Lahıc kəndində istirahətdə oldum. Həm büdcə baxımından ucuz olduğuna görə, həm də görməli yerləri çox gözəl idi.

fikrimcə münasib deyil. Çünki bir gecə qalmaq üçün normal otellərin qiyməti minimum 100 manatdan başlayır. Yeni onun yerinə kirayə evlərdə qalmaq daha sərfəlidir".

Ziya Hikmətoğlu

Maşın bazarında niyə durğunluqdur və qiymətlər od tutub yanır?

Avtomobil bazarında hazırda vəziyyət mövsümlə əlaqədar olaraq dəyişir. Çünki taksi xidmətinə cəlb olunan bir çox avtomobillər var ki, hansı ki, onlar köhnə avtomobillərdir və həmin avtomobillərin kondisioner sistemi yoxdur, təhlükəsizlik elementləri yoxdur. Belə olduqda insanlar artıq müştəri yığa bilsinlər deyə öz avtomobillərini dəyişməyə məcbur olurlar". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında yol hərəkəti qaydaları üzrə ekspert Elməddin Muradlı deyib.

Onun sözlərinə görə, digər tərəfdən ölkədə köhnə avtomobillərin yığıldırılması prosesi gedir: "İnsanlar ona görə də imkan olduqca avtomobillərini qismən yeniləməyə çalışırlar. Beləliklə ara-sıra avtomobil bazarında canlanma, ara-sıra da durğunluq müşahidə edilir. Çox təəssüf ki, bu gün bizim avtomobil bazarlarını alverçilər idarə edir. Onlar qiyməti qaldırırlar, endirirlər. Bazarda gah canlanma yaranırlar, gah da durğunluq.

Durğunluq ona görə yaranır ki, alqı-satqı aşağı düşür. Bu zaman onlar bəzi insanların əlində olan maşınları ucuz qiymətə alırlar. Bazarda canlanma ona görə yaranır ki, alverçilər həmin aldıqları maşınları düzəldirlər,

kosmetik dəyişikliklər edirlər və daha sonra satışa çıxarırlar. Bazarı onlar idarə edirlər. Qiyməti qaldıran da onlardı, aşağı salan da. Amma ümumilikdə bu gün avtomobil bazarında durğunluq o qədər də müşahidə olunmur. Yəni bazarlarda alqı-satqı var. Pandemiyanın təsiri tam aradan qalxmayıb, amma bu gün artıq ikinci əl avtomobillərə daha çox böyük maraq var. Bu baxımdan düşünürəm ki, bazarlarda vəziyyət o qədər də acınacaqlı deyil. Sadəcə ara-sıra süni qiymət artımları müşahidə edilir. Bu Azərbaycanda avtomobil bazarları dövlət tərəfindən tənzimlənmədiyinə görədir".

Arzu Qurbanzadə

"Sarkisyan haqqında da cinayət işi qaldırılacaq"

ermənstanda keçirilən seçkilərdən sonra hakimiyyətin bir əldə cəmləşməsi prosesi gedir və indiki baş nazir əvəzinin rəhbərlik etdiyi partiyanın mövqeyi möhkəmlənir. Amma nədənsə həmin şəxs müəyyən təhdidlərə məruz qalır. O gah ölkəni prezident idarəçiliyinə çevirmək istəyir, gah parlamentar üsulu qoruyub saxlamaq istəyir və s. Bu da hələ ki hakimiyyət boşluğunu, vakumunu aradan qaldıra bilmir". Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Qabil Hüseynli deyib.

Onun sözlərinə görə, hazırda Ermənstanda mafiyalaşmış "Qarabağ klani"nin müqaviməti qırılıb: "Çünki artıq Köçəryan haqqında cinayət işi təzələnilib və davam edir. Yəni istintaqın birinci iclası keçirilib, ikinci iclası isə avqustun sonlarına təyin edilib. Belə görünür ki, bir azdan S.Sarkisyan haqqında da cinayət işinin qaldırılmasının şahidi olacağıq. Beləliklə əsas ölkədə anarxiyanı yaranan, aranı qarışdıran və bu mitinqləri keçirən "Qarabağ klani"nin üzvləri idi, yeni təşəbbüskarları onlar idi. Onların da müqaviməti sındırılmaq üzrədir, hətta mən deyirdim ki, artıq sındırılıbdır. Bundan sonra isə əsas məsələ hökuməti təşkil etmək və Azərbaycanla münasibətlər qurmaq, sülh sazişinin imzalanması, kommunikasiyaların açılması ilə bağlı danışıqlar prosesinə başlamaqdır. Amma bu məsələdə hökumət hədsiz astagəl tərpenir. Buna baxmayaraq Ermənistan mövcudluğunu saxlamaq üçün güclü, qüdrətli Azərbaycanla sülh sazişi imzalamağa məcburdur".

Gülyana

"Belə əlverişli məkanın Azad İqtisadi Zonası üçün seçilməsi..."

Ələt Azad İqtisadi Zonası ölkə iqtisadiyyatının dinamik inkişaf etdirilməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malik olacaq. Qabaqcıl idarəetmə təcrübəsinə uyğun yüksək əlavə dəyərli və ixrac yönümlü istehsalı təmin edəcək". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib.

Deputatın sözlərinə görə, innovativ texnologiyalardan istifadə edərək xidmətlər göstərən investitorları cəlb etmək, bu şirkətlərin Azərbaycan şirkətləri ilə əməkdaşlığının təmin olunması nəticəsində ölkə iqtisadiyyatının dinamik və dayanıqlı inkişafına töhfə verəcək dövlət gəlirlərinin və büdcəyə daxil olan vəsaitin artmasına töhfə verəcək, on minlərlə yeni iş yeri yaranacaq:

"Ələt Azad İqtisadi Zonası tranzit-loqistik imkanlarını da təqdim edəcək. Bura həm Beynəlxalq Dəniz Limanı, həm də beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin kəsişdiyi yerdir. Belə əlverişli məkanın Azad İqtisadi Zonası üçün seçilməsi, bu əraziyə idxal-ixrac əməliyyatlarının həyata keçirilməsini asanlaşdıracaqdır".

A.Badamov vurğulayıb ki, Ələt Azad İqtisadi Zonasının planlaşdırılmasında və bu ərazinin fəaliyyət göstərilməsi üçün qanunverici bazasının hazırlanmasında dünyanın ən uğurlu Azad İqtisadi Zonaların təcrübəsi öyrənilərək istifadə olunmuş və bu ərazidə investisiya qoyacaq sərmayədarların maraqlarına tam şəkildə cavab verəcəkdir: "Yuxarıda qeyd etdiyim məqamları nəzərə alaraq deyə bilərəm ki, Ələt Azad İqtisadi Zonası ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsini sürətləndirəcək və neft sektorundan asılılığının azalmasına töhfə verəcəkdir".

Aysel Məmmədova

“Ermənilər ciğallıq etməyə çalışır”

SİA politoloq Sahil İsgəndərovun müsahibəsini təqdim edir.

- Son günlər ən aktual məsələ Ağdamdan sonra Füzuli və Zəngilan rayonlarının mina xəritələrinin Azərbaycana təhvil verilməsidir. Bu mövzu ilə bağlı fikirləriniz nədir?

Çünki dəmiryolunun çəkilməsi və yenidənqurma işlərinin aparılması zaman tələb edir.

- Bundan öncə Ağdamın xəritələrinin verilməsi zamanı vasitəçi kimi Gürcüstan, təminatçı kimi ABŞ-ın adı çəkilirdi. Sonrakı prosesdə Rusiya aktivləşdi və Rusiyanın adı hallanmağa başladı. Niyə Rusiya əvvəlcə baş verənləri kənardan müşahidə edirdi?

- Bütün gedən proseslərə və hadisələrə geosiyasi mübarizə konsepsiyasından baxmaq lazımdır. Heç bir münaqişə, mübarizə, müharibə səbəbsiz və böyük dövlətlərin iştirakı olmadan baş vermir. Ermənistan böyük güclərin təkidi ilə yaradılan və idarə olunan dövlətdir. Bütün proseslərin getməsinə geosiyasi maraqlar dayanır. Cənubi Qafqaz regionu bu baxımdan həmişə böyük güclərin maraq dairəsində olub. Son 30 ildə Qərbi Cənubi Qafqazda Rusiyanın geosiyasi nüfuzunu xeyli zəiflətməmişdi. Rusiyanın siyasi rəhbərliyi dərk etdi ki, Türkiyə və Azərbaycanla əməkdaşlıq etmək Rusiyanın maraqlarına cavab verir. Üçbaşı oyunlar aparən Ermənistanla əməkdaşlıq etmək Rusiyanı zəiflədir.

Rusiyanın özündə ermənidən çox ermənipərəstlik nümayiş etdirən şəxslər kifayət qədərdir. Bu ermənipərəst qüvvələr Azərbaycanın qələbəsini həzm edə bilmirlər. Bunlar

verdiyi bəyanatlarla Rusiyanın əleyhinə olduqlarının fərqi varmırlar. Əslində Ermənistanı dəstəkləməklə Rusiyanın əleyhinə olurlar. Rusiya prezidenti Putin də deyir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yoxdur.

- Paşinyan Ermənistanda keçirilən seçkilərdən qabaq xəritələrin bir qismini verdi və müxalif qüvvələr ona qarşı hücum edəndə belə cavablandırmışdı ki, Rusiya vasitəsi ilə xırda xəritələri Azərbaycan tərəfinə vermişik. Lakin, Rusiya bunu açıqlamamışdı. Burada Rusiyanın səhvi ortaya çıxır. Rusiya Türkiyə ilə birlikdə əsas moderator rolunu oynayır. Bilirik ki, Rusiya istədiyini Ermənistanla elətdirməyə qadirdir və Ermənistan Rusiyanın vassalıdır. Belə sual ortaya çıxır ki, əgər bu belədirsə, niyə əvvəlcədən vermirdilər?

- Azərbaycan yeni bir geosiyasi reallıq yaradıb. Biz ümid edirik ki, ABŞ regionda post-münaqişə dövründə öz gücünü və əməyini sərf edəcək. Bizim əməkdaşlığımız 3-cü bir tərəfə qarşı yönəlməyib.

- Rusiya sülhməramlıların fəaliyyətinin korrektyə ehtiyacı varmı?

- Sülhməramlılar təhlükəsizlik motivindən başqa siyasi motivin olduğu düşünülür. Sülhməramlılar fəaliyyətlərinin yalnız sakitliyin qorunmasından ibarət olduğunu düşünür. Siyasi rəhbərlik onların üstündə durmalıdır. Bu ilkin mərhələdə sülhməramlıların fəaliyyətində özünü göstərdi. Hərbiçilər siyasi mahiyyətdən xəbərdar deyillər.

Qönçə Quliyeva

“Füzuli və Zəngilanın mina xəritələrinin əldə olunması Prezidentin diplomatik uğurudur”

“Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarında, müsahibələrində, ölkəmizdə səfərdə olan diplomatik nümayəndələrlə görüşü zamanı dəfələrlə vurğulayıb: “Ermənistan bizə minaların xəritəsini verməyib. Bu, daha bir müharibə cına-yətidir. Çünki bunu etmək onların borcudur”. Bəli, borcu olmaqla, zaman onu göstərdi ki, Prezident İlham Əliyev nəyi, necə və nə vaxt etmək lazımdırsa, yaxşı bilir. Və ermənilərin basdırdıqları minalar onların məqsədlərinə xidmət etmədi və öz əhəmiyyətini itirdi. Qürurvericidir ki, son 18 illik prezidentlik fəaliyyəti dövründə nəyi, necə və nə vaxt etmək lazımdırsa, yaxşı bilən “Dəmir yumruq” siyasətinin müəllifi Prezident İlham Əliyev 30 illik həsrətə 44 gün ərzində “Qarabağ Azərbaycandır” nidasını qoyduğu kimi, qələbəmizin 7 ayı ərzində işğaldan azad olunan Ağdam, onun ardınca Füzuli və Zəngilanda basdırılan minaların xəritələrinin əldə edilməsi dövlət başçımızın beynəlxalq siyasətdə və diplomatiyada növbəti qətiyyətli diplomatik qələbəsidir”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Məşhur Məmmədov deyib.

Məşhur Məmmədov onu da bildirib ki, 10 min kvadrat kilometrə çox olan işğaldan azad edilən ərazilərimizdən 12 iyunda Ağdam rayonunda basdırılmış 97 min minaların xəritəsini, 3 iyulda isə Zəngilan və Füzuli rayonlarında basdırılmış 92 min minaların xəritəsinin verilməsinin 10 minlərlə vətəndaşımızın minaya düşərək həlak olmasının qarşısının alınması deməkdir: “Dövlət başçımızın dediyi kimi: “Biz ədaləti bərpa etdik. Təcavüzkar bizim torpaqlarımızdan qovuldu və indi bərpa vaxtıdır. Lakin bu, vaxt aparacaq. Çünki əlbəttə ki, ən böyük problem minalardır. Müharibə bitəndən sonra bizdə artıq onlarla itki olub, o cümlədən minalardan ölənlər olub”. Bəli, hər bir minaya düşmə halı ermənilərin növbəti cinayətidir. Çünki 10 noyabrda imzalanmış üçtərəfli bəyanat regionda dayanıqlı və uzunmüddətli sülhün təmin edilməsinə hesablanmış bəyanatdır. Azərbaycan bu bəyanata uyğun olaraq hərbi əməliyyatlarını dayandıraraq, növbəti mərhələnin isə dinc şəkildə icra olunması üçün əlindən gələni edir. Ancaq həmişə olduğu kimi, işğalçı Ermənistan üçtərəfli bəyanatın icrasını müəyyən qaydada təmin etsə də, özlərinin cinayətkar əməllərindən əl çəkmir, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda minalanmış ərazilərin xəritəsini təqdim etmir və hər bir minaya düşmə halı ermənilərin növbəti cinayətidir, zaman gələcək ermənilər bunun da cavabını verəcək”.

Millət vəkili M.Məmmədov onu da vurğulayıb ki, nə qədər Ermənistan 10 noyabr sazişinə sadiq qalmayarsa, mina xəritələrinin Azərbaycana təqdim edilməsindən boyun qaçırsa da, yenə də Azərbaycanın, Azərbaycan Prezidentinin dediyinə əməl etdi, çünki Azərbaycan dikte edən bundan sonra da belə olacaq: “Qeyd edim ki, ötən dövr ərzində Ali Baş Komandanımız, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev bütün görüşlərində beynəlxalq təşkilatlar və dövlət rəsmiləri qarşısında məhz bu problemi qaldırdı. Ermənistanla təzyiqləndirilməsi ilə əlaqədar olaraq onlara müraciət etdi. Ermənistan tərəfindən Ağdam, bu gün isə Füzuli və Zəngilan rayonlarının ərazilərində basdırılmış minaların xəritələrinin Azərbaycana təhvil verilməsi, məhz Qalib liderimizin növbəti diplomatik uğurudur. Məhz bunun nəticəsində həmin ərazilərdə basdırılmış minaları asanlıqla təmizləyəcəyik, həm vətəndaşlarımızın həyatını xilas edəcəyik, həm də dövlət milyonlarla vəsaitə qənaət etmiş olacaq. Həmçinin, minaların təmizlənməsi uzun müddət tələb edirdi. Ümid edirik ki, Cənab Prezident tərəfindən həyata keçirilən bu siyasət tezliklə digər bölgələrimizdə basdırılmış minaların xəritələrinin əldə etməsinə müsbət nəticələrini verəcək. Və Ermənistan bu reallığı qəbul edəcək, gücümüzü və bizim dikte edən tərəf olduğumuzu anlayacaq. Azərbaycanın sərhədlərini tanıyacaq. Azərbaycanla sülh sazişi imzalamağa məcbur olacaq və tezliklə Zəngəzur dəhlizinin fəaliyyətə başlaması ilə əlaqədar olaraq Ermənistan da öz öhdəliyini yerinə yetirəcək. Əslində, istədiyimiz kimi də oldu. Minalanmış ərazilərin xəritələri nə qədər tez verilsə, Azərbaycan da həmin ərazilərdə infrastruktur layihələrini o qədər tez başa çatdıracaq.

Bir sözlə, hazırkı dövrdə minalanmış ərazilərin təmizlənməsi, növbəti ərazilərin mina xəritələrinin təhvil verilməsi, bölgədə humanitar aksiyaların sayının artırılması zəruridir. Nəticə etibarilə biz minalanmış ərazilərin xəritələrini Ermənistandan bir-bir alaraq öz hədəflərimizə çatmaqdayıq, çünki zaman bizim xeyrimizə işləyib və bundan sonra da belə olacaq. Çünki biz qalib tərəf və şərtləri də biz bəyan edirik. Əmin ki, bütün bunlar Ali Baş Komandan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın Qarabağa, sözün bütün mənalarında, Böyük Qayıdış hərəkatını da sürətləndirəcək. Çünki Qarabağ Azərbaycandır!”

Aysən Vəli

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Otellerin qiyməti niyə bahadır ?

“İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, turizm gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsi daxili turizmin payına düşür. Avropa turizminin 80 faizini daxili turizm formalaşdırır. Bu baxımdan Azərbaycanda da daxili turizmin inkişaf etdirilməsi və turizmin gəlirlərində daxili turizmin rolunun artırılması olduqca vacibdir. Amma bizim aparıcı monitorinqlər göstərir ki, hələ də əksər bölgələrdə qiymətlər yüksəkdir və buna görə də vətəndaşlarımız daxili turizmdən istifadə edə bilmir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu baxımdan təklif edilir ki, həm turizmdə çalışan sahibkarların xərclərinin azaldılması üçün bir sıra Mərkəzi Şərqi Avropa ölkələrində olduğu kimi güzəştlər tətbiq olunsun: “Söhbət təbii ki, vergi güzəştlərindən gedir. Eyni zamanda qonşu Türkiyədə ötən əsrin 80-90-cı illərində subserialaşma mexanizminin tətbiqi mümkündür. Bununla da bu sektorda çalışan sahibkarlar xərclərin azaldılmasına nail ola bilər”.

Vüqar Bayramov sözlərinə belə davam edib: “Eyni zamanda, vacib məqamlardan biri odur ki, sahibkarların özünün sünü qiymət siyasəti tətbiq etməməsidir. Çox təəssüf ki, bəzi sahibkarlar, xüsusən də mövsüm dövründə yüksək qiymət tətbiq etməklə daha çox gəlir etməyə çalışırlar. Sahibkarlar çalışmalıdır ki, müştərilərin sayı çox olsun. Nəzərə alsaq ki, pandemiya səbəbindən uzun müddət vətəndaşlarımızın turizm xidmətindən istifadəsində çətinliklər var idi. Daha optimal qiymətlərin təklif olunmasına ehtiyac var ki, daxili turizm daha çox üstünlük verilsin. Buna görə də, dövlət tərəfindən bu istiqamətdə təşviq mexanizmlərinin genişləndirilməsi, eyni zamanda sahibkarların da sosial məsuliyyətə uyğun olaraq, daha uy-

ğun qiymət təklif etməsinə ehtiyac var ki, vətəndaşlar, xüsusən yay mövsümündə daxili turizmdən faydalanıb istifadə edə bilsinlər”.

Məsələ ilə bağlı sosioloq Asif Bayramov da münasibət bildirib: “İstər Azərbaycanda, istərsə də digər ölkələrdə cəmiyyətin mənfəət gətirən istənilən sektorunun inkişafını tənzimləyən əsas faktor, başlıca amil azad rəqabət prinsipinin mövcud olmasıdır. Çünki, azad rəqabət tələb qarşısında təklifin həm keyfiyyətə, həm də kəmiyyətə çeşidi artırır. Bunun sayəsində xidmət, biznes və digər sektorlar bütövlükdə cəmiyyətin tələblərinə yaxınlaşır”.

SORĞUN

“Ölkəmizdə cəmi biznes sektorları daxil olmaqla turizm sektoru da məmur oliqarxların monopoliyasından əziyyət çəkir. Ona görə bu sahədə də istər qiymətlərin, istərsə də xidmətlərin sahəsi hər hansı beynəlxalq elmi meyara yox, belli inhisarın, yeni monopolistin şəxsi iradəsinə uyğun müəyyən olunur. Ona görə bu həqiqəti bilən ölkə vətəndaşının qiymətin və xidmətin biri-birinə adekvat olan məkanı, yeni hansısa xarici ölkəni seçməsi olduqca anlaşılındır. Ölkəmizin milli turizm sektorunda mövcud müştəri kontingentinin əsas payını erəblərin təşkil etdiyini, daha doğrusu erəblərin təşkil etdiyi təbiidir. Bu turistlərin Azərbaycanda sərgilədikləri davranışların və əlaqın səviyyəsi az qala hər bir ölkə vətəndaşına məlumdur. Hətta onların ədəb və əlaqdan kənar davranışları o həddə gəlib çatıb ki, bu problemi deputatlarımız parlament kürsüsünə daşımaq məcburiyyətində qaldılar. Yeni, Azərbaycan turizm sektoru daha çox həmin erəb turistlərin zövqü səviyyəsindədir. Qərb dünyasının sosial-mədəni standartlarına inteqrasiya kursu seçmiş cəmiyyətimiz üçün isə bu gerçəklik geri sayım, yeni tənəzzül deməkdir.

Aysən Vəli

Hərbi Zəfərdən diplomatik Qələbəyə

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin mina xəritələri ardıcılıqla Azərbaycana veriləcək

4 4 günlük Vətən müharibəsi ilə Ermənistanın 30 illik işğalına son qoyan və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa edən Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev ölkəmizə qələbələr qazandırmaqda davam edir. Dövlət başçısının qətiyyətli siyasəti nəticəsində Azərbaycan hərbi zəfərini diplomatik meydanında təkrarlayır. Bu dəfə də Azərbaycan liderinin prinsipial siyasəti öz bəhrəsini verdi və Ermənistan indiyədək gizli saxladığı mina xəritələrinin bir hissəsini üzə çıxarmağa məcbur qaldı.

30 il ərzində Ağdam, Füzuli və digər ərazilərdə xüsusi müdafiə sədləri quran erməni silahları qüvvələri demək olar ki, bütün ərazilərimizi minalamışdılar. Ermənistan bununla maksimum insan itkisinə nail olmağı, həmçinin Azərbaycanın Qarabağda başladığı yenidənqurma, bərpa işlərinə, xarici şirkətlərlə birgə həyata keçiriləcək meqalayihələrə süni əngəllər törətməyi qarşısına hədəf qoymuşdu. Lakin işğalçı Ermənistan anlamır ki, bu gün Azərbaycan Hərbi və siyasi şərtləri indi...

Qaliblər diktə edir

Prezident İlham Əliyevin dedi ki: "Azərbaycanın diktəsi ilə hərəkət etməkdən başqa bir çarəsi yoxdur, bunu öz xoşları ilə etməsələr, məcburən etdirəcəyik". Çünki Prezident İlham Əliyev nə vaxt, nəyi, necə etmək lazımdır, bunu bilir. "Nə vaxt, nəyi, necə etmək lazımdır, bunu biz bilirik. Yaxın tarix dəfələrlə bunu göstərmiş, həm siyasi müstəvidə, diplomatik müstəvidə, eyni zamanda, döyüş meydanında. Nəyi edirik, dəqiqliklə edirik". Bu günədək aparılan siyasət, atılan addımlar, o cümlədən sentyabrın 27-dən başlayan əks-hücum əməliyyatları dövlət başçısının bu fikirlərinin tam əsaslı olduğunu təsdiq edir. İstər danışıqlar masasında, istərsə də herb meydanında atılan hər bir düşünülüş və dəqiq addım bizi əsas hədəfə daha da yaxınlaşdırır. Regionda yeni əməkdaşlıq imkanlarının yaranmasına baxmayaraq, İrəvan kapitulyasiya aktından sonra sülhə can atmadı və bu ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyi geridə qalan səkkiz ay ərzində Azərbaycandan fərqli olaraq, heç bir humanistlik nümayiş etdirmədi. Bu amil daha çox mina xəritələrinin təhvil verilməməsində özünü göstərdi. Təəsüflər olsun ki, Ermənistanın mina xəritələri müharibədən sonra onlarla dinc sakin və hərbiçinin həlak olmasına, ya da sağlamlığını itirməsinə səbəb oldu.

Ermənistanın dedi ki yox, məhz Azərbaycanın istədiyi oldu

Yenə də Ermənistan "ağ bayraq" qaldırdı. Ermənistanın dedi ki yox, məhz Azərbaycanın istədiyi oldu. Ağdam, onun ardınca iyulun 3-də Füzuli və Zəngilanın mina xəritələri ölkəmizə verildi. Bu, Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev cənablarının

qətiyyətli iradəsinin məntiqi nəticəsi və "Dəmir Yumruq" siyasətinin növbəti qələbəsi, zəfəridir. Ermənilər tərəfindən basdırılmış çoxsaylı minalar yüz minlərlə məcburi köçkünün işğaldan azad olunmuş rayonlara qaytarılmasına ciddi maneə yaradır. Müharibə dayandıqdan sonra Ermənistanın mina xəritələrini verməməsi səbəbindən yeddi ayda 100-dən çox Azərbaycanlı həlak olub və ya yaralanıb. Mina xəritələrinin əldə edilməsi ilə Ermənistanın bir vaxtlar Ağdam rayonu ərazisində

də basdırdığı 100 mindən çox minanın yerini müəyyən etmək mümkün olacaq. Bu isə minlərlə insanın təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, həmçinin, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən Ağdamda əsas qoyulan yenidənqurma layihələrini və məcburi köçkünlərin qayıdışı prosesini sürətləndirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə quruculuq işlərinin aparılması üçün daha əlverişli zəminin yaradılmasına imkan verəcək. Bu, 30 il işğal altında saxlanılan Qarabağın azad olunması ilə nəticələnmiş Zəfərdən sonra Qalib Liderimizin növbəti qələbəsi, siyasi-diplomatik uğurdur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Dəmir yumruq" siyasəti ilə digər işğaldan azad olunmuş rayonlarımızın da mina xəritələrini alacağıq. Ermənistan həmin xəritələri də ölkəmizə təhvil verməlidir. Bu, beynəlxalq hüququn tələbi olmaqla yanaşı, regionda sülhün, təhlükəsizliyin təminatı baxımından da olduqca vacibdir. Əldə olunan bu nailiyyət bir daha göstərdi ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev işğal altındakı torpaqların düşməndən azad olunması, bərpa işlərinin sistemli görülməsi və böyük qayıdış üçün geniş bir konsepsiya həyata keçirməyə qadirdir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Prezidenti böyük Qələbə ilə Ermənistanı təhdid etmədi, əksinə, təcavüzkar tərəfə mehriban qonşuluğun yeganə düzgün birgəyaşayış yolu olduğunu anlattı. Əgər Ermənistan xalqı düzgün siya-

si qərar qəbul edərsə, bu ölkədəki seçkilərdən sonra region xalqları qarşılıqlı etimad yolunda birgə hərəkət edə bilərlər. Azərbaycan tərəfi mina xəritəsi müqabilində 15 erməni vətəndaşını təqdim etməklə həm humanistlik, həm də mina təhlükəsi ilə üzləşə biləcək hər bir vətəndaşımızın təhlükəsizliyinin və həyatının bizim üçün dəyərli olmasını nümayiş etdirdi.

Göründüyü kimi, bu gün Azərbaycan bir daha göstərdi ki, döyüş meydanında qalib olduğu kimi diplomatiya platformalarında da qalibdir. Çünki ədalət və beynəlxalq hüquq Azərbaycan tərəfindədir. Bütün bu proseslərdə ölkə başçısı birmənalı şəkildə öz xarici siyasəti ilə insan haqlarının tapdanmasının qarşısını almaq və Ağdam böyük köçün başlaması üçün minalardan təmizlənməyin mühüm mərhələ olduğunu dünyaya göstərdi. Heç kime sirmə deyil ki, ermənilər indiyədək müxtəlif bəhanələr gətirərək, həmin xəritələri bir müddətdir Azərbaycana verməkdən imtina edirdilər. Məqsəd isə bəllidir; daha çox Azərbaycanlı həyatını itirsin. Çünki cənab prezidentin sərəncam və tapşırıqları ilə Qarabağ indi böyük bir tikinti meydançasını xatırladır. Təsəvvür edin, yollar tikilir, körpülər salınır, bu və ya digər dövlət qurumları infrastruktur layihələri həyata keçirirlər. Bu gün Ağdamdan sonra ən böyük infrastruktur layihələrinin Füzulidə həyata keçirilməsi, Füzulinin strateji əhəmiyyət kəsb etməsi, bütün yol-nəqliyyat infrastrukturunun bu ərazidən keçməsinə nəzərə alsaq, Azərbaycanın bu xəritələri əldə etməsinin hansı səviyyədə uğurlu olması heç kimdə şübhə doğurmamalıdır. Reallıq budur ki, xəritələrin verilməsindən sonra bölgədə işlər daha sürətli görülməyə və əhali

tez bir müddətdə öz torpaqlarına geri qayıdacaq. Artıq bölgədə ciddi quruculuq işlərinə başlanılıb. Füzulidə beynəlxalq aeroport tikilir, Şuşaya, Qubadlı-Laçın istiqamətində yollar çəkilir. Bir sözlə, Füzuli strateji əhəmiyyət kəsb edir, bütün yol-nəqliyyat infrastrukturunu bu ərazidən keçir. Bu baxımdan, Qarabağda aparılacaq quruculuq işlərində Füzuli rayonunun xüsusi yer tutacaq. Bundan başqa Zəngəzur koridorunun fəaliyyətə başlamasına hazırlıq üçün Füzuli və Zəngilan rayonlarında avtomobil və demir yolları infrastrukturunu yenidən qurulmalıdır. Bunun üçün isə ərazilərin minalardan təmizlənməsi vacibdir. Bu baxımdan mina xəritələrinin təqdim olunması bu prosesi də sürətləndirəcək.

Bir sözlə, Paşinyan anlamır ki, bu günə kimi Ermənistanın dedi ki yox, məhz Azərbaycanın istədiyi olub və olacaq. Çünki Azərbaycan haqq yolundadır. Mina xəritələrini verilməsində də Ermənistan yenə "ağ bayraq" qaldırdı, Ermənistanın dedi ki yox, məhz Azərbaycanın istədiyi oldu. Prezident İlham Əliyevin diplomatik məharəti və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində Azərbaycan buna da nail olmağı bacarıb və bundan sonra da istəyinə nail olacaq.

ZƏRİFƏ QULİYEVA,
YAP üzvü, "Modern ailə və inkişaf" İctimai Birliyinin sədri

77 yaşlı aktrisanın gözəllik sirri nədir?

Tanınmış aktrisa Nebahat

Çehre gözəlliyi ilə illərə meydan oxuma sirlərini izah edib. Aktrisa, "Heç kim yaşına fikir verməsin. Həyatınızı yaxşı yaşayın. Yemək-içməyim üçün heç bir məhdudiyyət yoxdur, amma hər gecə saat 18:00-da 6 km piyada gəzirəm" deyib. Aktrisa, professor həkim Serdar Dağa gözəllik sirlərini danışdı. O, "Hər yaşda idman etməyi məsləhət görürəm. Hər gün 10 min addım atıram. Yemək üçün heç bir məhdudiyyət yoxdur. Botoks və dəriyə qulluq edirəm. İnsan aynaya baxanda özünü xoşbəxt görməlidir" deyib.

- Nebahat xanım, siz Türkiyənin yaşlanmayan gözəlliyi kimi tanınırsınız. Gözəlliyinizin sirri nədir? Bununla bağlı gənclərə xüsusi məsləhətiniz varmı?

- Mən bunu qəbul etmirəm. Gənclər qocalığı unutsunlar və yaşlarını yaxşı yaşasınlar. Hər dövrün öz gözəlliyi var. Körpə olduq, gənc qız olduq. Bütün bunları yaşamışıq və dövr belə olacaq. "Bu qocalıq" deyən hər kəs də bir gün qocalacaq. Bəli, mən qocalmışam, çox yaşlıyam. Bunun üçün də heç bir şey etməmişəm. Bu bir az ailə genetikasıdır. Həyatı yaxşı baxın. Dostlarınızı sevirəm, dostlarınız da mənə sevir. Bu motivasiya çox yaxşı səslenir. Bu səbəbdən yaşlandığımıza görə üzülürəm.

- Gözəllik anlayışı ümumiyyətlə qadınlarla əlaqələndirilir. Sizcə Türkiyədəki kişilər özlərinə baxırlar? Bir kişidə diqqətinizi cəkmək ilk şey nədir?

- Gənc qız ikən ilk sevgilimin ayaqlarına, ayaqqabılarına və corablarına baxdım. Qısaq, yoxsa uzun? Bu vaxt mənim 15 yaşım var idi. O da "Qalatasaray"da oxuyurdu. Ayaqqabılar diqqətimi çəkirdi. Sonra zamanla ortaqlıq və ya dostluq olarsa, zəkası, zarafat edə bilməsi çox vacibdir. Təbii ki, ona qarşılıq versəm, münasibət davam edir.

- Hər kəs estetik haqqında bir şey söyləyir. Bəzən bunu inkar edirlər. Sizcə estetikanı bölüşmək çətin bir mövzudur? İnsanlar bunu niyə gizlədir?

- Heç vaxt belə bir şey eşitməmişəm. Mən bunu 12-13 il əvvəl etmişdim. Bunu Parisdə etmişdim və razı qaldım. Çünki hər qadının müəyyən yaşlarında qırıqları yaranır. Bunu peşəm üzündən etmişəm, bədbəxtlikdən yox. Ancaq sənətkarların deyil, hər qadının özünə qayğı göstərməsi lazımdır. "Mən kişiyəm, özümə baxmıram" sözünü qəbul etmirəm. Hər insan, qadın və ya kişi, güzgüyə baxanda özünü xoşbəxt görməli və özündən razı olmalıdır. Buna qarşı deyiləm, hər cür qayğı olmalıdır. Mən botoks alıram. Zaman-zaman özüm depressiyaya düşsəm, dəriyə qulluq edirəm. Onlara laqeyd yanaşmayıram.

- Həyatda heç vaxt etməyəcəyinizi söylədiyiniz bir şey etdiniz?

-Bəlkə elədim, amma bu qədər çox vacib olmadığına görə beynimdə indi belə bir şey yoxdur. Həqiqətən dediklərimi etmirəm. Məsələn, prinsipcə artıq başlamış bir seriala daxil olmuram. Pul mənə qətiyyətlə maraqlandırmır. Mənim həqiqətən pulla heç bir əlaqəm yoxdur.

Ayşən Vəli

Uşaqlara vaksin vurulacaq? - həkim-infeksiyonist açıqladı

"Uşaqlar arasında peyvəndləşdirmə işinin aparılması, verilən qərarlar arasında öz həqiqətini tapmır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında həkim-infeksiyonist Namiq Nəbiyev deyib.

Onun sözlərinə görə, hal-hazırda 25 yaşından yuxarı olan insanlar üçün peyvəndləşdirmə işi aparılır: "Hal-hazırda uşaqlarda peyvəndləşdirmə işi aparılmır. Amma uşaqlarda koronavirus aşkar olunur. Bilirsiniz ki, keçən ildə hətta 3 aylıq uşaqlarda belə koronavirus aşkarlanmışdı. Ancaq uşaqlarda immunitet böyük insanlara nisbətən yüksək olduğuna görə, uşaqlar arasında koronavirus səbəbi ilə ölüm halları qeyd olunmur və onlar xəstəliyi yüngül keçirirlər".

Arzu Qurbanzadə

Çaqqallar ovlanmır, Arif Məmmədov!

Hər şey aşkardır. Məqsəd də, niyyət də... Bir də rüsvətxoru, oğrunu qəhrəmana çevirmək öz xalqına xəyanət etməkdir. Və son günlər Ermənistan mediası və sosial şəbəkələrin erməni seqmentində Azərbaycanla bağlı məlumatlar yayılarkən "etibarlı mənbə" kimi Arif Məmmədova istinad edilir. O iddia edir ki, guya bir sıra ölkələrdə azərbaycanlılarla ermənilər arasındakı münafiqşinin səbəbkarı Azərbaycan hökumətidir və bununla hazırkı rəhbərlik daxili problemlərdən fikirləri yayındırmağa çalışır. Ancaq bu, xaincəsinə deyilmiş fikirlərin yanlış olduğunu sübuta yetirməyə ehtiyac yoxdur.

Yaxud Vətənə qarşı xəyanət edən xalq heç zaman bağışlamır

sıra ölkələrdə azərbaycanlılarla ermənilər arasındakı münafiqşinin səbəbkarı Azərbaycan hökumətidir və bununla hazırkı rəhbərlik daxili problemlərdən fikirləri yayındırmağa çalışır. Ancaq bu, xaincəsinə deyilmiş fikirlərin yanlış olduğunu sübuta yetirməyə ehtiyac yoxdur. Son günlər sosial şəbəkələrdə ermənilərin azərbaycanlılara hücumlarını əks etdirən görüntülər yayınan A.Məmmədov özünü "ağıllı diplomat" kimi təqdim etməklə Azərbaycan xalqına, Azərbaycan hökumətinə qara yaxmaqla, xainliyini açıq-aşkar büruzə verməklə məşğuldur.

Çaqqallar ovlanmır, Arif Məmmədov!

Bax, budur A.Məmmədovun xisləti. Əsl həqiqətləri sivil formada dünyaya bəyan etmək imkanlarımız daha da genişləndiyi bir zamanda içimizdən çıxan xain A.Məmmədov kimilər erməni təəssübkeşliklərini ortaya qoyur və Azərbaycanın uğurlarına kölgə salmaqla, dünyada etibarlı tərəfdaş kimi qəbul olunmasına qarşı çıxmaq istəyən qüvvələrə dəstək verməklə kimlərə "xidmət" etdiyini nümayiş etdirir. Xüsusilə də, son günlər işğalçıya, terrorçuya haqq qazandırmaqla, dünyanın gözü qarşısında baş verən hadisələrə görə Azərbaycanı ittiham etməklə əsl riyakarlığını bir daha ortaya qoyur. Bu məxluq xalqımızın haqq davasına qara yaxaraq, işğalçının cinayət əməllərinə haqq qazandırmaq kimi sərsəm fikirlər səsləndirməklə cinayətkarların etdiklərini Azərbaycanın üzərinə atmağa çalışır. Ancaq bu həqiqəti anlamaq lazımdır ki, çaqqallar ovlanmır, Arif Məmmədov!

Ermənilər sosial şəbəkələrdə belələrini "qrant çaqqalları" adlandırırlar. İrəvanda yaşayan Qayane Hambarsumyan isə yazıb: "Çaqqallar oyanırlar, onlar iy alıblar. Biz ermənilər, doğrudan da, bədbəxt xalqıq, dərdlərimiz bundan sonra da tükənən deyil. Çünki biz belə əxlaqsız, mənəviyyatsızlara inanırıq, belə mürdarlar adımızdan danışıq, taleyimizi həll edirlər. Nə vaxtdək?!". Göründüyü kimi, Arif Məmmədov kimilər əxlaqsız, mənəviyyatsızlardır. Necə ola bilər ki, bir insan əzizləri

ni, yaxınlarını vəhşicəsinə qətlə yetirən, xalqına qarşı soyqırımı aktları həyata keçirən terrorçuya dəstək olsun?! İnsan nə dərəcədə xalqına, dövlətinə nifrət etməlidir ki, əli millətinin qanına batan erməni ilə həmrəy olsun?! Düşmən onlardan Azərbaycana qarşı silah kimi istifadə etdiyini bilə-bilə yenə də hər şeylərini qrantlara satmağa hazır olduqlarını bir daha nümayiş etdirirlər. Əgər belə olmasaydı, Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə görə həmrəylik nümayiş etdirən, xaricdə səfirliklərimizi, bayrağımızı, milli qururunu müdafiə edən, "Qarabağ" deyib orduya və dövlətə dəstəyini bildiren azərbaycanlılara xaincəsinə hücum etməzdilər. Azərbaycan xalqı əsl həqiqətlərə şahidlik etdi. Hər kəs gördü ki, Sevinc Osmanqızı, Arif Məmmədov, Vidadi İsgəndərli kimi erməni süfrəsindən qidalananlar silahı bizə qarşı tuşlayıblar. Erməni lobbisi məhz bu üzdeyirəqlər vasitəsilə azərbaycanlıları təhqir etdirirlər.

Bu səbəbdən də ehtiyatlı olmalıyıq. Hər bir azərbaycanlı bilməlidir ki, düşmənimiz ermənilədirsə, içimizdə onlardan geri qalmayan düşmənlərimiz də var. Onlardan istənilən zaman bizə qarşı silah kimi istifadə edilə bilər. Ermənilərdən də pisdirlər.

Amerikalı yazıçı Paul Austerin xəyanətkar və satqınlar haqqında gözəl bir fikri var: "Sənə bir dəfə xəyanət edənə bağışlasan, sənə yenə istifadə edər. Çünki xəyanət bir ruh halı deyil, xarakterin tökülüş formasıdır". Yeni bir dəfə xəyanət edən bunu davamlı etməyə artıq öyrənir. Ona görə də xəyanətkara cinsindən asılı olmayaraq, şəərəfsiz deyilir. Azərbaycan cəmiyyəti artıq son illərdə bu şəərəfsizin və buna bənzər şəərəfsizlərini simasını tanımaqdadır.

"Beşinci kolon" rolunda çıxış edən A.Məmmədov əlindən gələn hər şeyi edir ki, Avropa Şurasındakı azərbaycanlı parlamentariləri pis vəziyyətə salsın. Hətta Azərbaycana simpatiyası olmayan cənab Yaqand da onun hərəkətlərini tənqidə və ya "sərsəmlik" kimi qəbul edirdi. Azərbaycana nifrət edən bu şəxslərin əsl üzü budur - "Vətən üçün pis olan, mənə faydalıdır". Onlar şəxsi maraqlarını dövlətin və xalqın maraqlarından üstün tutduqları üçün mənəvi nöqtəy-nəzərdən xəyanətkardan və fəraridən başqa biri deyilərlər. Belələrini isə xalq heç vaxt bağışlamayacaq!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

RÖVSƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Tövbə, mediabazlığa ehtiyac yoxdur!

Bütün sahələrdə olduğu kimi, bizim də sahəmizdə həmkarlıq deyilən ifadə var. Həmkar deyərək, yəni peşə cəhətdən paralel fəaliyyət göstərən digər şəxs nəzərdə tutulur. Həmkar digər həmkarının uğurlarına sevinir, uğursuzluqlarına dəstək olur, yaranan çətinliklərin qarşısını almaq üçün əlindən gələn yardımını göstərir və s. və l...

Amma biri də var baz! Düzdür, bu ifadə istər qabalıq cəhətdən, istərsə də jarqonsayağı səsləndiyinə görə bir az uyğun gəlməyə bilər, amma elə yanaşdığım mövzuda tam olaraq bu ifadənin yeri var. Məsələn, var məşinbaz, var kefbaz, var sehbaz və baz...baz... baz... Çoxdur bazlar, fəqət həmin baz(lıq)ların içine birini də izafi edə bilirik - mediabaz!

Əslində, bu ifadə işlənməyən bir ifadədir, yaxud da az işləndir. Amma söhbət mövzusunun üzərinə gələndə Bakı əhlinin dediyi kimi, çağbacaq yerinə düşür. Bəs nədir məsələ, nədədir çağbacaq mövzunun mahiyyəti?

Məsələ ondadır ki, Medianın İnkışafı Agentliyi (bundan sonra MEDIA) yeni qurum olaraq həm də yeni layihəyə start verdi - onlayn informasiya subyektləri arasında keçirilən müsabiqənin qaliblərini müəyyən etdi və müasir elektron (eləcə də çap) informasiya vasitələri arasında normal rəqabət mühitinin formalaşması üçün geniş şərait yaratdı. Buyur, bu meydan, bu da şeytan.

Beləliklə, qaliblərə maliyyə yardımı ayrıldı və əlbəttə, bu vəsaitlər media qurumlarının rəhbərləri tərəfindən redaksiyalarda aparılan işlərin daha da təkmilləşdirilməsinə, fəaliyyət göstərən jurnalistlərin əmək haqlarının artırılmasına, tələb edilən yeni avadanlıqların əldə olunmasına və başqa problemlərin həllinə xərclənəcək. Əlbəttə, hər bir yeni başlayan işdən ideal nəticə gözləmək də doğru hesab edilə bilməz. Nöqsanlar olub, var və olacaq da. Nöqsanların aradan qaldırılması üçün isə sağlam tənqiddə hər zaman yer olub. Lakin təəssüf ki, "sağlam tənqid" deyərək, bir sıra hallarda nəinki qeyri-sağlam tənqidlərlə qarşı-qarşıya qalmalı olursan, hətta ondan da öte münasibətlərlə qarşılaşsın və bir daha təəssüf (!!!) ki, bunları törədənələr də kefləri yaxşı olanda bizlərə "həmkar" deyən kəslərdir, qalib olmadıqları səbəbindən bütün kin-küdurətlərini yönəldiblər qaliblərin üzərlərinə - yəni həmkarlıqla deyil, mediabazlığa məşğuldurlar.

Yox, əgər həqiqətdən də mediabaz deyillərsə, həqiqətdən də həmkardırlarsa, onda birincisi işləri qalibləri təbrik etmək olardı. Etmədilər, öz işləridir, teki canları sağ olsun, gələn dəfə qalib seçildikləri zaman biz onları canı-dildən, guşeyi-qəlbədən təbrik edirik...

Yoxsa ki, qalibləri araşdırıb hansı saytın nə qədər giriş sayı var, hansı internet TV resursuna nə qədər izləyici daxil olur və ya filan qəzeti oxuyan yoxdur, behmənək portalın informasiya rəqabəti tələbatına cavab vermirdi və daha nələr, nələr nələr...!

Əziz qardaşım, gözəl bacım, çatışmayan cəhətimi görmüsənmi? Pəkəla, gəl de ki, bu sahəndə çatışmayan cəhətin var, onu düzəlt, inkişaf etdir, mən də sənə dəstək olum, həmkarlıq edim. Heç bunu edən oldumu? Olmadı əfsuslar olsun ki (!?)

Qaliblərə olan "təbriklər" yalnız mız qoymaq, dodaq büzmək, istehza etməkdən ibarət oldu, özü də xorla!

Belə bir söz var e, kim heyatda nə qazanırsa, öz əməlinə görə qazanır. Və ya indi elə bir zamanəyə gəlib-chıxmışdıq ki, uğursuzluqlarımızı başqalarında axtarıyıq, bircə dəfə də dönüb özümüzdə demirik ki, bəs ay behmənək, üzlaşdıyın uğursuzluq bu yanlışlığınadır, get onu düzəlt, sonra başqalarına ittiham yağdır. Nə qədər belə davam edəcəksə, bizim sahəmizdə belə məsələlər davam edəcək təəssüf ki... Mediabazlar ildə bir neçə dəfə hay-həşir salıb uğursuzluqlarını özlərində deyil, başqalarında axtaracaqlar.

Bəlkə də çalışdığım redaksiyamızın yolunu belə tanımayanların nədənsə fəaliyyətimiz haqqında bu qədər "geniş bilgilərə" sahib olmaları da, əslində, mənə təəccübləndirdi. Amma mətbuat platformasında yeni-yeni addımlamağa başlayan üç-beş illik mediabaz dəstələri MEDIA-dan umduqları qalib adlarını tələb etmələri yerinə yaxşı olardı ki, fərqli mövqə sərəgiləyirdilər.

Başqa tərəfdən isə onlar ittiham elədikləri bəzi (!) qaliblərin ölkə mətbuatındakı tarixi əhəmiyyətləri, fəaliyyətləri barədə, ümumiyyətlə, heç bir bilgilərə sahib olmadıqlarını dolayı yolla isbatladılar. Necə deyərler, ittiham yağdırmaq asandır, işə gələndə isə hər şey çətinləşir.

Nə isə, deyəsən çox uzatdım, ona görə də əlqərəz edərək MEDIA-nın müsabiqəsindən qalib ayrılmayan qeyri-sağlam tənqid "ustadlarına" sözümdür ki, peşənlə bağlı hansı işinizdə, fəaliyyətiniz sferasında istənilən çətinliklərlə qarşı-qarşıya qaldığınız zaman utanmayın, çəkinməyin, gəlin bizə müraciət edin. Biz sizə peşəkar jurnalistikanın, sağlam tənqidin, xüsusilə isə nöqsanları "ağır cinayət" kimi təqdim etməyən yollarını öyrədirik. Təki, gələn dəfə siz qalib olun, biz də qalibiyyətinizə sevinək və sizləri təbrik edək. Tövbə, mediabazlığa ehtiyac da yoxdur, qoyun bunu bir kənara, zətən səmərsizliyi də yoxdur...

Bakcell abunəçiləri "Vətəndaş" tipli "Asan İmza" xidmətindən pulsuz istifadə edəcək

Bakcell abunəçiləri 1 iyul 2021-ci il tarixindən başlayaraq "Vətəndaş" tipli "Asan İmza" xidməti üçün aylıq abunə haqqını ödəməyəcəklər. Bu imkandan 20 iyun 2020-ci il tarixindən xidmətə qoşulan vətəndaşlarla yanaşı, qeyd olunan xidməti 1 iyul 2021-ci il tarixindən əldə edən bütün vətəndaşlar yararlanı biləcəklər. Xatırladaq ki, "Vətəndaş" tipli "Asan İmza" xidməti üçün aylıq abunə haqqı, 2.50 AZN təşkil edirdi.

Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, "Asan İmza" xidmətinə mövcud olan mobil nömrədə aktivləşdirmək olar və yeni nömrənin əldə edilməsinə ehtiyac yoxdur. "Asan İmza" xidmətinin aktivləşdiyi nömrədən istifadə etdikdə, həmin nömrəyə dövlət qurumları və digər elektron xidmət təchizatçılarından birbaşa olaraq, vacib ismarıcları qəbul etmək mümkün olacaq.

Bu xidməti aktivləşdirmək üçün abunəçilər şəxsiyyət vəsiqəsi ilə Bakcell Müştəri Xidmətləri Mərkəzlərindən birinə müraciət etməli və burada "Asan İmza" xidmətinə aktivləşdirərək "Asan İmza" SİM kartını əldə etməlidirlər. Daha sonra isə SİM kartda Asan İmza sertifikatlarını aktivləşdirmək üçün Dövlət Vergi Xidmətinin Asan Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinə (ASXM) müraciət olunmalıdır. "Asan İmza" xidmətindən fiziki şəxslər (vətəndaşlar), hüquqi şəxslər və sahibkar

lıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər, dövlət və özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri istifadə edə bilərlər. Qeyd edək ki, "Vətəndaş" tipli "Asan İmza" xidmətinə tamamilə ödənişsiz əsaslarla əldə edən abunəçilər Azərbaycanda dövlət və özəl qurumlar tərəfindən təqdim olunan 1000-dən çox elektron xidmətdən yararlanmaq imkanına malikdirlər.

Növbədənəkar parlament seçkilərində qələbə qazanan Ermənistanın hakim rəhbərliyi Azərbaycanla uzunmüddətli sülhün əldə olunması üçün öz mövqeyini açıqlayıb. Lakin görünən budur ki, açıqlanan mövqedə hər hansı sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq perspektivləri ümumiyyətlə görünmür. SiA-nın məlumatına görə, "Mənim addımım" fraksiyasını təmsil etməklə yanaşı, parlamentin xarici əlaqələr komissiyasına rəhbərlik edən Ruben Rubinyanın sözlərindən belə nəticə hasil etmək olar ki, Ermənistan Bakının "Dağlıq Qarabağın statusunu" tanımayacağına qədər sülh müqaviləsini imzalamayacaq, eləcə də "münaqişəni həll olunmamış" hesab edəcək (!)

Beləliklə, Ermənistanın hakim partiyasının təmsilçisi açıq-aydın olaraq bəyan edib ki, ölkəsi Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyan sənədlə paralel olaraq sülh müqaviləsini imzalamıq fikrində deyil və s. Artıq belə də qənaətə gəlmək mümkündür ki, İrəvan Bakının təşəbbüsü ilə irəli sürdüyü bütün sülh çağırışlarını rədd edir.

Prezident İlham Əliyev xəbərdarlıq edib ki, sülh müqaviləsinin imzalanmaması, sülhün olmaması deməkdir

Misal üçün, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu yaxınlarda Avropa İttifaqının nümayəndə heyəti ilə yanaşı, Rumıniya, Avstriya və Litvanın XİN rəhbərləri ilə görüşü zamanı regionun postmünaqişə situasiyasında əsas fundamental yanaşmaların işlənilərək hazırlanması vacibliyi barədə irəli sürdüyü bəyanatlarına qarşı erməni tərəfinin sərgilədiyi tamamilə zidd hərəkətləri artıq digər vasitələr üzərində növbəti planların yaranması ehtiyacını ortaya qoyur. Daha dəqiq desək, İlham Əliyev xəbərdarlıq edib ki, sülh müqaviləsinin imzalanmaması, sülhün olmaması deməkdir və bu, nəinki iki ölkəyə, həmçinin bütün Cənubi Qafqaza aiddir.

Azərbaycanın XİN rəhbəri Ceyhun Bayramov da Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QDİƏT) iclasındakı çıxışı zamanı vurğulamışdı ki, Bakı sülh müqaviləsinin imzalanması, ölkələrin ərazi bütövlüyü və suverenliyini tanıması, 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli bəyanatın müddəalarının həyata keçirilməsi istiqamətində təşəbbüslərlə çıxış edir.

Ermənilər xəritədən silinməyi gözləyiblər?

Ancaq gördüyümüz kimi, Bakının təşəbbüsləri qarşı tərəfin yersiz inadkarlığı ilə müşahidə olunmaqdadır. Ermənistanın lideri Nikol Paşinyana xüsusi yaxınlığı ilə seçilən Rubinyanın bəyanatı isə

açıqlığı desək, məhv olmaq astanasında dayanan bir ölkənin bu dəfə tamamilə xəritədən silinməsi (!) təhlükəsizliyi gözlədiyini nümayiş etdirir.

Yeni Ermənistan "iki ayağını bir başmağa dirəməklə" hələ də müharibəyə meyilli olduğunu göstərir. Çünki Rubinyan yalnız həmin istiqamətdə erməni hökumətinin fikirlərini bəyan etməyib, o, eyni zamanda, Ermənistanın Zəngəzur dəhlizinin açılmasına qarşı çıxışlarını da açıq-aydın söyləyib. Yaxşı, bəs bu cür tərzləri daha necə

ölkələri də istifadə edə bilər - bu zaman hesab etmək olar ki, İrəvan həтта ağır, böhranlı halında belə qarşı tərəflərə "əlcək atmaq" dərəcəsinə həyasızlıq nümayiş etdirməkdədir.

Əgər Ermənistan münaqişəni başa çatmamış kimi görürsə, demək, bu ölkə müharibə istəyir. Belədirsə, onda burada çətin heç nə yoxdur, istəyirsə əlbəttə ki, onu alacaq, özü də 44 günlük müharibədən də betər sarsıdıcı məğlubiyyəti "deserti" ilə!

Ermənistan yenə müharibə istəyirsə...
Günah bizdən getdi!

adlandırmaq olar?

44 günlük müharibədən də betər sarsıdıcı məğlubiyyət "deserti" ilə!

Rubinyanın Paşinyandan aldığı tapşırıq əsasında çıxış etməsini

bəri başdan düşünmək mümkündür. Xüsusilə postmünaqişə dövründəki bənzər davranışlar bilavasitə sabotajçılıq kimi də qiymətləndirilə bilər, özü də yalnız Azərbaycana qarşı deyil, həm də Rusiyaya qarşı. Çünki üçtərəfli bəyanatda Moskvanın da imzası, möhürü mövcuddur. Lakin nəzərə alsaq ki, Cənubi Qafqaz regionunun yalnız sülh təminatı deyil, həm də iqtisadi yüksəlişi faktoru da mövcuddur və bu faktordan regionun bir çox

Levon Ter-Petrosyan: "Bu gün hansısa təklifləri rədd ediriksə, sabah nəyi isə geri istəmək üçün yalvarmalı olacağıq"

Hələ 1997-ci ildə - Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərini bo-

şaltmaq haqqında ümumiyyətlə düşünmədikləri vaxtlarda sinələrinə döyən ermənilərə ən yaxşı cavabı o zamankı liderləri Levon Ter-Petrosyan vermişdi. O, erməni xalqına xəbərdarlıq edərək demişdi. SİTAT: "Biz bu gün hansısa təklifləri rədd ediriksə, sabah nəyi isə geri istəmək üçün yalvarmalı olacağıq, ancaq onda da çox gec olacaq, heç nəyi geri ala bilməyəcəyik, çünki bizim tariximizdə dəfə-

lərlə belə hallar yaşanıb".

Beli, 44 günlük müharibə Ermənistanın sarsıdıcı məğlubiyyətə uğraması ilə nəticəsini tapdı. İndi isə Rubinyanın bəyanatını təhlil edərkən bir daha şahidi oluruq ki, Ermənistan lazım olan yerə ayağını basmır. Onlar sülhdən imtina etmələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik zəmanətini, təcridəndən çıxmağı, iqtisadi inkişafı rədd edirlər, özü də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımaqla, hansısa cəhənnəmə getmiş "status" iddialarını irəli sürməklə və s.

Siyasi sadomazoxizm

Məğlub olan, uduzan tərəfin əlavə olaraq şərtlər irəli sürməsi isə realıqla, tarixi həqiqətlə üst-üstə düşməyən olaydır. Buna siyasi sadomazoxizm də deyilir.

Onda mexaniki olaraq belə bir sual da yaranır: Yaxşı, bəs münaqişənin davam edəcəyi halda Ermənistanı əsasən nə gözləyir? Yalnız bir şey - İrəvan gələcəkdə

Bakının hazırda təklif etdiklərini belə almayacaq. Beləliklə, istər Paşinyan, istərsə də onun ətrafı yalnız ikinci dəfə onlara göstərilmiş xalq etimadını itirməyəcəklər, onlar bütün Ermənistanı itirməli olacaqlar. Axı gələcək də sülhdən və Azərbaycanla əməkdaşlıqdan asılıdır. Əgər bunu da anlamırlarsa, onda necə deyərler, günah bizdən getdi!

Rövşən RƏSULOĞ

MEDIA və mediamız: nələr dəyişib, nələr dəyişməlidir?

I YAZI

Elmi-texniki inkişafın sürəti özünü ən çox informasiya və kommunikasiya sektorunda iruzə verib. Texnoloji inkişaf qısa zamanda media platformalarını tamam dəyişib, yeni müstəvi üzərinə keçirib. Media vasitələrinin sayı hesabı itdiyinə baxmayaraq, indi həm operativlik və peşəkarlıq cəhətdən tələblər yüksəlib, oxucu, dinləyici, tamaşaçı uğrunda rəqəbat daha da qızıqıb. Azərbaycan da bu global prosesdən kənarda qalmayıb. Kütləvi informasiya vasitələri sahəsində çox sayda problemlərin müşahidə olunduğu, informasiya çirkliliyinin geniş yayıldığı bir məkanda medianın fəaliyyəti nədən ibarət olmalıdır və bu sahənin inkişafına dəstək üçün yaradılan MEDIA Azərbaycan mediasının inkişafına hansı töhfələr verə bilər? Yazımızda bu məsələlərə toxunacağıq.

Azərbaycanda cəmiyyət həyatının hər bir sahəsini əhatə edən köklü islahatların həyata keçirildiyi, habelə bütün dünyanı əhatə edən vahid informasiya məkanında yeniliklərin intensiv xarakter aldığı, kommunikasiya vasitələrinin sürətlə inkişaf etdiyi, müxtəlif texnologiyaların, iş metodlarının tətbiq olunduğu müasir dövrdə media sahəsində keyfiyyət dəyişikliklərinə ehtiyac var idi.

Global informasiya mühitinin müəyyənləşdirdiyi fəaliyyət prinsiplərinə uyğun olaraq modernləşmə, qabaqcıl texnologiyaların geniş tətbiqi və digər mühüm şərtləri özündə birləşdirən innovativ yeniliklərdən Azərbaycan mediasının daha çox bəhrələnməsi, onun şəffaflıq və vətəndaş məmnunluğu prinsiplərinə əsaslanan, cəmiyyətin obyektiv və peşəkar şəkildə məlumatlandırılmasına xidmət edən fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün bu sahədə əsaslı islahatlar aparılmasına zərurət yaranmışdır.

Buna görə də, ölkə prezidentinin sərəncamı ilə, medianın inkişafının dəstəklənməsi, bu sahədə institusional quruculuq işlərinin davam etdirilməsi, yeni informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının və innovasiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi" (MEDIA) publik hüquqi şəxs yaradıldı.

Agentliyin vəzifələrinə müvafiq sahədə normativ hüquqi aktların, inkişaf konsepsiyalarının və məqsədli proqramların hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək, fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin təmin edilməsi, media subyektləri ilə cəmiyyət və dövlət arasında münasibətlərin tənzimlənməsi, media subyektlərinin iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər görmək, jurnalistlərin peşəkarlığının və məsuliyyətinin artırılmasına, o cümlədən sosial müdafiəsinə yönəldilmiş tədbirlər həyata keçirmək, media sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və əlavə təhsilinin təşkilatı məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirmək, audiovizual

məhsulların istehsalı və yayımı üzrə dövlət sifarişçisi kimi çıxış etmək, bu məqsədlə müsabiqələr keçirmək, cəmiyyətdə baş verən hadisələrin, dövlət siyasətinin mediada ədalətli, balanslı, obyektiv, qərəzsiz işıqlandırılmasına, jurnalistlərin peşəkarlığının artırılmasına, peşə etikası qaydalarına riayət edilməsinə, beynəlxalq informasiya mübadiləsində yeni imkanlar açan müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının, innovasiyaların tətbiqinə, vətəndaşın, cəmiyyətin və dövlətin informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasına istiqamətlənmiş

dur.

Əvvəla, ölkədə minlərlə qəzet, jurnal, sayt portalı var ki, dövlət bunların heç də hamısını maliyyələşdirə bilməz. İkincisi, bu maddi yardım kampaniyası mərhələlərlə davam edəcək və bu dəfə bu yardımı ala bilməyənlər növbəti dəfə alacaqlar.

İlk kampaniyada MEDIA-nı tənqid edən nə istəyirlər? MEDIA nə etməli idi? Onilliklər boyu fasiləsiz fəaliyyət göstərən, gündəlik dərc olunan qəzetləri, bir neçə dildə xəbər yayan peşəkar agentlikləri və xəbər portallarını kənara qoyub 1-2 nəfərin hobbisi kimi, ya

layihələrin həyata keçirilməsi üçün tədbirlər görmək kimi işlər daxildir.

Bundan başqa, Agentliyin mediada yayımlanan informasiya qanunla nəzərdə tutulan tələblərə cavab vermədikdə, bununla bağlı tədbir görülməsi məqsədilə aidiyyəti üzrə müraciət etmək, mediada inzibati xəta əlamətləri aşkar etdikdə, İnzibati Xətalər Məcəlləsinə uyğun olaraq tədbirlər görmək, cinayət əlamətləri olduqda isə aidiyyəti üzrə məlumat vermək, dövlət və kommersiya sirtinin, habelə, məxfilik rejiminin qorunması üçün tədbirlər görmək hüquqları vardır.

Göründüyü kimi, MEDIA-nı çox böyük və çətin iş gözləyirdi. Bəs keçən qısa müddətdə nələr dəyişib, hansı işlər görüldü. Bu suala cavab vermək üçün əvvəlcə mövcud problemləri nəzərdən keçirməliyik.

İnternetin inkişafı media sistemini, formatını, peşə qayda və prinsiplərini tamam dəyişib. Elektron media sürətlə print medianı sıradan çıxarıb. Print media bəzi ənənəvi oxuma vərdişlərinə yiyələnmiş ölkələrdə müqavimət göstərə bilər, amma tezliklə onlar da sıradan çıxacaq. Azərbaycanda isə yazılı mətbuat yalnız dövlət dəstəyi ilə ayaqda qalır. Bu dəstəyi isə MEDIA həyata keçirir.

Yeri gəlmişkən, bir neçə gün əvvəl başa çatmış müsabiqə zamanı MEDIA elan olunmuş tələblərə cavab verən xeyli sayda mətbuat orqana müvafiq maliyyə vəsaiti ilə yardım etdi. Təbii ki, bu prosesdən kənarda qalan, tələblərə cavab verməyən bəzi kiçik saytlar da oldu ki, lakin düşünürük ki, burada narazılığa heç bir əsas yox-

da şantaj vasitəsi kimi açdığı saytlara yardım etməlidir?

Hər bir halda bunun üçün müəyyən tələblər var. Tələblər açıq elan olunmuşdu və bu tələblərə cavab verənlər seçildi. Bu ölkə mətbuatı üçün son dərəcə böyük dəstəkdir. Xüsusən də, qəzetlər, jurnallar üçün. Dövlət əlini çəksə, bir aya ortada bir qəzet və jurnal qalmaz. Səbəbləri aydındır. İnformasiya əsrinə, sürət əsrinə gəlib çıxdıq, qəzet və jurnallar bu sürətlə ayaqlaşma bilmir.

Qəzet və jurnal sanballı təhlillər, maraqlı müsahibələr, dərin araşdırmalar, elmi məqalələr verməlidir ki, saytlardan fərqlənə bilsin. Bunun üçün böyük maddi texniki baza, peşəkar kadrlar lazımdır. Bunlar isə çox zəif haldadır. Qəzet və jurnal yeganə media növüdür ki, ona pul ödəmək lazımdır. Razılıq ki, hər gün 40-50 qəpik verib qəzet almağa oxucunun ya imkanı, ya da həvəsi yoxdur, çünki gündəlik xəbərləri saytlarda pulsuz oxuyur.

Qəzet və jurnalların reklamlarının çox az olması da onların maddi vəziyyətlərinə ciddi təsir edir. Məhz belə bir ağır şəraitdə MEDIA-nın qəzet jurnallara yardımı çox təqdirəlayiqdir.

İnternet mediaya gəldikdə, burada vəziyyət fərqlidir. Bu məkanda, əksəriyyəti diletantlar, reketlər, dələduzlardan ibarət olmaqla minlərlə şəxs sayt açaraq xəbər yayır. Peşəkarlıq çox aşağı səviyyədə, dünya informasiya məkanına çıxış gücü sıfır vəziyyətdə, heç bir etika, ədəb, mədəni norma yox kimi. Təbii ki, azsaylı istisnalarla. Bəziləri həтта cəmi 1 nəfərdən ibarətdir. Üstəlik, bu sayt adminlərinin çoxu heç jurnalist deyil, ne-

ədəbi dil və rəsmi dil qaydından, nə peşə etikasından, nə də yazı üslublarından və janrlardan xəbərləri var. Sadəcə, bir neçə yüz manat xərc çəkib bir sayt açıb, deyir ki mən mediamam. Belə bir şəraitdə dövlət bu sahədə tənzimləmə aparmalı, peşəkar və ciddi xəbər saytlarına yardım etməlidir.

Mətbuatımız gəldikcə kiçilir, məhdud oxucu kütləsi minlərlə sayt, qəzet arasında bölünür. Nəticədə, media orqanlarının satış, reklam bazarı zəifləyir, onlar çoxsaylı və peşəkar işçilər saxlaya bilmir, onun Bakıdan kənara çıxmaq imkanları olmur, misal üçün başqa şəhərlərə, başqa ölkələrə müxbir göndərə bilmir, müxbir postu saxlaya bilmir. Bir neçə tv və agentliyi çıxmaq şərti. KİV ucuz işçi qüvvəsi saxlamağa çalışır ki, bu da keyfiyyətə təsir göstərir. Peşəkar jurnalistlər minimum maaşa işləyirlər, praktikantları, jurnalistikadan anlayışı olmayan adamları 200-300 manata işlətməklə isə mətbuat yaratmaq mümkün deyil.

İnternet mediada çap mediasına nisbətən inkişaf asandır, bu sahənin inkişafı üçün imkanlar yüksəkdir. Qəzetlərin gündəlik çapı və sair texniki xərcləri çoxdur, agentlik və saytlarda isə belə xərclər yoxdur.

Yaxşı olardı ki, qəzet, agentlik, xəbər saytları birləşsin, daha bir neçə iri media holdinglər yansın. Yeni, 100 xırda qəzətdən 1 böyük qəzet yaxşıdır. 100 xırda saytdan 1 iri agentlik yaxşıdır. 100 xırda internet TV-dən 1 iri TV yaxşıdır. Hansı ki, hər redaksiyada bir neçə nəfər yox, bir neçə yüz nəfər seçmə peşəkar işləyəcək, bu halda media qrupun qəze-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

tinin, agentliyinin, tv-sinin keyfiyyəti, tirajı, nüfuzu artacaq. Və dünya informasiya məkanına çıxmağa biləcək. Ona görə də, hesab edirik ki, bu sahədə təmərküzləşmə getməlidir.

İnkişaf etmiş ölkələrdə, məsələn Almaniyada, Rusiyada, Britaniyada, Fənsada, Amerikada... çox böyük nüfuzlu media şəbəkələri var. Yüz minlərlə, milyonlarla tirajı, oxucusu olan qəzetlər, agentliklər, milyonlarla tamaşaçı olan TV-lər və s. Onlar ölkənin və dünyanın hər yerində xüsusi müxbir saxlayır və qaynar xəbərlər verirlər. Ona görə də oxucularının sayı çoxdur. Və dünya informasiya məkanına çıxışı və dünya ictimai fikrinə təsir imkanları var.

Əhali sayına nisbətə bizdə də ən azı qəzetlərin tirajı, iri xəbər saytlarının gündəlik oxucu sayı 100 mini keçməlidir. Bizdə də, Sovet vaxtında bəzi qəzetlərin tirajı yarım milyonu, bəzi jurnalların tirajı 100, 200 mini keçirdi. Ona görə ki, bu qədər KİV yox idi.

Fikrimizcə, dövlət daha çox bu sahədə təmərküzləşmələrə dəstək verməlidir- 6 beynəlxalq dildə (fransız, rus, ingilis, alman, ispan, ərəb) fəaliyyət göstərən iri xəbər agentlikləri yaradılmalıdır və onları dünyada tanıtmağa çalışmalıyıq. Bu, minlərlə kiçik və zəif saytdan daha effektiv olar.

Azərbaycanda jurnalistlərə, mətbuatın inkişafına dövlət dəstəyi dünyada heç bir ölkədə olmayacaq səviyyədə güclüdür. Dövlət KİV-ə həm birdəfəlik illik yardımlar edir, həm layihələr üçün qrantlar verir, həm jurnalistlərin sosial problemlərini həll edir, onları mənəzilə təmin edir və s.

Problem daha çox bizim jurnalistlərin özündə və cəmiyyətdədir. Cəmiyyətdə oxuma səviyyəsi aşağıdır. Xüsusilə ciddi mövzuları. Əsasən şou, idman kimi sahələrdə yazılar nisbətən oxunur. Peşəkar və intellektual jurnalistlərin azlığı, hərənin əlinə bir qələm alıb qəzet və ya sayt açması, dezinformasiyalar və ucuz şoular yayması medianı nüfuzdan salıb. Ona görə də, dövlət media sahəsinə nəzarəti artırmalı, bu sahədə qanun pozuntularına qarşı cəzaları sərtləşdirməlidir. Əks halda anarxiya yaranacaq.

Göründüyü kimi, problemlər fundamental və kompleksdir. Bəs bu problemləri MEDIA necə həll edir, necə həll edəcək? Bu haqda növbəti yazıda.

Elçin Bayramlı

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

6 iyul

Messi "Barselona" ilə niyə müqavilə bağlamır

"Barselona" ötən ayın sonu klubla müqaviləsi başa çatan Lionel Messi ilə danışıqları davam etdirir. Belə ki, İspaniyanın "Marca" nəşri danışıqlarla bağlı bir sıra detallı öyrənə bilib. Məlumatla görə, müqavilədə bəzi məqamlar tərəflərin yekun razılığa gəlməsini yubadır. Argentinalı futbolçu Kataloniya klubu qarşısında bir neçə vacib şərt irəli sürüb.

Birincisi, Messi hazırda maddi problemləri olan klubdan müqavilə ilə ona çatacaq pulun, yeni pandemiya dalğası başlanacağı halda belə tam olaraq ödənilməsini tələb edir.

İkincisi, Messinin agentləri öyrənmək istəyir ki, "Barselona" futbolçusuna köhnə müqavilədən qalan borcunu yeni müqavilə bağlandıqdan sonrakı hansı müddətdə ödəyəcək.

Üçüncüsü, futbolçunun yaxınlarına klubun vergi ilə bağlı məsələni necə yoluna qoyacağı hələ də aydın deyil. Əgər yaxın 2 ildə klub Messinin köhnə borcunu ödəyə bilməyə, bu halda o, həmin pulu artıq ABŞ-da almalı olacaq (Messi 2023-cü ildə MLS-ə getmək fikrindədir). Agentləri bilmək istəyir ki, Messi ABŞ-da olarkən vergini və ölkəyə, yoxsa İspaniyaya ödəməli olacaq.

Bundan başqa, Messi klubun yeni idman proyektinin nəticə verməyəcəyindən narahatdır. Klub bu yay Serxio Aquero, Memfis Depay, Erik Qarsiya ilə müqavilə bağlasa da, Messi bu transferlərin "Barselona"ni yeni səviyyəyə çıxaracağından əmin deyil. Məlumatda o da bildirilir ki, argentinalı hücumçunun "Barselona" ilə yeni müqavilə başlayacağına dair yekun qərarı yoxdur.

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Riberi 40 yaşına qədər futbol oynamaq istəyir

Hazırda klubsuz olan Fransa millisinin sabiq üzvü Frank Riberi karyerasını bitirmək fikrində deyil. Qol.az "Bild"ə istinadən xəbər verir ki, 38 yaşlı yarımmüdafiəçi "Fiorentina"dən ayrıldıqdan sonra Almaniya qayıdıb. Münləndə ailəsi ilə birgə vaxt keçirən futbolçu təkliflər üzrə seçim edir. Mənbənin məlumatına görə, "Bavariya"nın sabiq futbolçusu hələ iki il, yeni 40 yaşına qədər oynamaq istəyir. Riberi ilə bir neçə Bundesliqa klubunun maraqlandığı bildirilir.

Qeyd edək ki, 12 il "Bavariya"da çıxış edən Frank 2019-cu ildən "Fiorentina"da oynayırdı. O, ötən mövsüm İtaliya A seriyasında 29 oyuna 2 qol vurub, 6 məhsuldar ötürmə edib.

Təzə balığı necə seçməli?

MARAQLI FAKTLAR

Adətən isti aylarda çoxları balıq yeməkdən ehtiyatlanırlar. Çünki isti havada keyfiyyətini tez itirən balıq etini yemək çox vaxt zəhərlənməyə səbəb olur. SIA bununla bağlı Çin portalında yer alan yazıya diqqət cəkir.

Yazıda deyilir ki, keyfiyyətli balıqları keyfiyyətsiz balıqlardan ayırmaq üçün onların gözələrinə diqqət yetirmək lazımdır. Əgər balığın gözələri buludlu və ya parıldamırlarsa, deməli, balıq köhnədir, yəni uzun müddətdir ki, piştaxtada "yadır".

Köhnə balıqdan fərqli olaraq, təzə balıqlar toxunuşa elastikdir; yeni barmaqla basıldıqda çöküntülər görünür.

Keyfiyyətsiz balıqların başqa əlamətlərindən biri də onların quyruqlarının qərribə görünüşüdür. Bəzi hallarda bu quyruqlar ümumiyyətlə yox kimi görünür. Təbii ki, köhnə balığı təzə balıqdan fərqləndirən digər vacib seçim meyarı onun qoxusudur. Belə ki, təzə balıqlar, adətən, palçıq iyi verirlər.

Yayda insanlar üçün hansı ayaqqabılar təhlükəlidir

Hazırda havalar çox isti keçir və belə istilərin hələ bir müddət də davam edəcəyi bildirilir. Təbii ki, bu istilər geydiyiniz paltarlarla yanaşı, insanları ayaqqabı dəyişikliyinə də sövq edir. Qeyd edək ki, bəzi tibb adamları yay ayaqqabıları seçimində diqqətli olmağı tövsiyə edirlər.

Qeyd edək ki, isti mövsümdə bir çox insan daha çox açıq ayaqqabılara üstünlük verir. Mütəxəssisin sözlərinə görə, bu ayaqqabılar, ümumiyyətlə, düz ayaqlarla təchiz olunur və tabanlıq yoxdur.

Məsələn, əksər həkimlər yay aylarında, ağır çəkili xəstələr üçün xüsusi ortopedik səndəllərdən istifadə etməyi məsləhət görürlər. Bundan əlavə, gənclər arasında populyar idman ayaqları tamamilə düz bir tabana sahib olduqları üçün ayaqlar üçün

son dərəcə zərərli. Düz ayaqları olan insanların bu cür ayaqqabı geyinməsi qəti qadağandır. Əgər siz sevdiniziz ayaqqabılardan imtina edə bilmirsinizsə, bu halda ayağınız üçün fərdi olaraq düzəldilmiş ortopedik içlikdən istifadə edin.

Yeri gəlmişkən, həkimlər bu aylarda artıq çəkinin xərçəng xəstəliyinə tutulma riskini artırma biləcəyini də istisna etmirlər.

Ağasəf Babayev

Məşhur aktrisa və aktyor barədə yayılan xəbər

Yaşadıqları eşq ilə gündəmə bomba kimi düşən Gökhan Alkan və Nesrin Cavadzadənin ayrılıqları deyildir. Ancaq bu gün bu böyük sevgi cəbhəsində bomba bir xəbər yayılıb. SIA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, yeni serialın "Ürək Yarası" və Ferit obrazının baş rolunu oynayan Gökhan Alkan, ayrılıq iddiaları səsləndirilən sevgilisi Nesrin Cavadzadədən danışib. O, paylaşımında Cavadzadə ilə eşqlərinin çox gözəl davam etdiyini, ayrılıqla bağlı çıxan xəbərlərin əsilsiz olduğunu bildirib. Nesrin Cavadzadə isə Gökhan Alkanın rol aldığı serialı ziyarət edərək sevgilisini yalnız buraxmayıb. O sevgilisi ilə olan fotolarını da sosial şəbəkəsindən paylaşib.

Ziya Hikmətoğlu

ŞOK EFFEKTI YARATDI

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzarTAc, SIA informasiya agentliklərinin
məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600